

BELEIDSPLAN WESTERSCHELDE

BELEIDSPLAN WESTERSCHELDE ANTWOORDNOTA

Samenvatting en groepering naar
onderwerp van de ontvangen inspraak-
reacties op het Ontwerp- Beleidsplan
en de voorgestelde beantwoording daarvan.

Stuurgroep Westerschelde i.o.

Middelburg , maart 1991

<u>INHOUD</u>	<u>Biz.</u>
0. INLEIDING	2
1. HOOFDDOELSTELLING, FUNCTIES EN CONFLICTEN	3
2. SCHEEPVAART	6
3. NATUUR	11
4. WATERBEHEER	14
5. BERGING BAGGERSPECIE	27
6. RECREATIE	31
7. VISSERIJ	38
8. WATERKERINGEN	42
9. JACHT	44
10. DELFSTOFFENWINNING	46
11. INFRASTRUCTUUR	50
12. ZONERING	53
13. ACTIEPLAN	60
14. OVERIGE ONDERWERPEN	64

BIJLAGEN:

1. Overzicht inspraakreacties op Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde
2. Samenvatting reacties Provinciale Staten en Statencommissie op het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde

0. INLEIDING

In 1986 hebben het Rijk, de provincie Zeeland en de aan de Westerschelde grenzende gemeenten en waterschappen besloten een beleidsplan voor de Westerschelde op te stellen. Met het oog hierop is op werkniveau een Kerngroep ingesteld en op bestuurlijk niveau een Klankbordforum. In deze groepen zijn alle betrokken overheden rechtstreeks vertegenwoordigd, terwijl België in beide groepen met een waarnemer is vertegenwoordigd.

Ten behoeve van het op te stellen Beleidsplan is onderzoek uitgevoerd en zijn inventarisaties verricht. De gegevens hierover zijn vastgelegd in een achttal deelnota's. Door de Kerngroep is mede aan de hand van de verrichte studies een ontwerpplan opgesteld. Het Klankbordforum heeft het Ontwerp-Beleidsplan op 22 augustus 1989 vrijgegeven voor inspraak. Het Ontwerp-Beleidsplan is vervolgens toegezonden aan de belanghebbende instanties en heeft op diverse plaatsen ter visie gelegen. Tot 1 januari 1990 waren de belanghebbenden en overige geïnteresseerden in de gelegenheid om schriftelijk reacties op het Ontwerp-Beleidsplan in te dienen. In oktober 1989 zijn ten behoeve van de inspraak in achtereenvolgens Middelburg, Goes, Hulst en Oostburg informatie-bijeenkomsten belegd. Tijdens deze bijeenkomsten werd een uiteenzetting gegeven over het doel en de inhoud van het plan en was er gelegenheid tot het stellen van vragen.

In totaal zijn na de inspraakperiode van 46 instanties of personen reacties ontvangen, waarin commentaar werd geleverd op één of meerdere onderwerpen uit het Ontwerp-Beleidsplan. In voorliggende Antwoordnota zijn de binnengekomen reacties (zie bijlage 1) naar onderwerp samengevat en van een voorstel voor de beantwoording voorzien. Hierbij zijn de reacties gerubriceerd naar onderwerp zoals aangegeven in de inhoudsopgave. De beantwoording van een reactie resulteert in een conclusie waaruit blijkt of en zo ja op welke wijze, de betreffende reactie aanleiding geeft om een wijziging of een aanvulling voor het definitieve Beleidsplan voor te stellen.

De Antwoordnota is in het Klankbordforum besproken en zal worden toegezonden aan degenen die in het kader van de inspraak hebben gereageerd en aan overige geïnteresseerden die daarom verzoeken. In de volgende fase van de beleidsplan-voorbereiding zullen de conclusies uit de Antwoordnota worden verwerkt en zal het definitieve Beleidsplan worden opgesteld, dat vervolgens door het Klankbordforum zal worden vastgesteld.

1. HOOFDDOELSTELLING, FUNCTIES EN CONFLICTEN

1.1 Reacties:

Naar aanleiding van de hoofddoelstelling zijn verschillende reacties ontvangen.

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) stelt dat de belangen van de recreatie en de visserij niet worden behartigd. Dit wordt afgeleid uit de hoofddoelstelling waarin gesproken wordt over de ontwikkeling van visserij- en recreatiefuncties. Voorgesteld wordt om dit te wijzigen in versterking of verbetering van de visserij- en recreatiefuncties. Ook de Visserijvereniging Colvis (4) stelt voor om in de hoofddoelstelling te spreken van verbetering van de (huidige) visserijfuncties.

De Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken in Zeeland (16) pleiten rechtstreeks en via de Provinciale Milieuraad (13) voor aanpassing van de hoofddoelstelling en wel op zodanige wijze dat de centrale positie van de scheepvaartfunctie in de formulering volledig tot uiting komt. Hierbij wordt wel opgemerkt dat in de verdere uitwerking van het Ontwerp-Beleidsplan de scheepvaartfunctie een centrale rol is toegekend en ook in de toekomst gewaarborgd wordt.

De Delta Federatie (17) kan zich vinden in de hoofddoelstelling mits deze inhoudt dat de natuurfunctie niet bij voorbaat de mogelijkheden bepaalt c.q. beperkt voor de andere functies waaronder de sportvisserij.

Antwoord:

De Westerschelde is een estuarium met alle kenmerken van een door de getijdewerking gevormd landschap. In een dergelijk gebied komen van nature sterk wisselende deelsystemen naast elkaar voor. Zo is er sprake van hooggelegen schor, intergetijdengebieden en diep water. Deze deelsystemen vormen als het ware een natuurlijke zonering met eigen specifieke waarden en functies. De hooggelegen schorren zijn bijvoorbeeld belangrijk als natuurgebied, terwijl het diepe water een functie heeft voor de scheepvaart. Het tussenliggende intergetijdengebied is belangrijk voor de natuur, maar ook voor de recreatie en de visserij (kinderkamer). In een grootschalig systeem als de Westerschelde kunnen dan ook vele functies gezoned en evenwichtig naast elkaar functioneren en waar mogelijk verder tot ontwikkeling worden gebracht met een minimum aan onderlinge conflicten. De hoofddoelstelling is op deze systeemkenmerken gebaseerd.

De scheepvaart, die geconcentreerd is in de diepere getijdegeulen, is van oudsher een belangrijke functie van de Westerschelde. Deze functie is onder meer vastgelegd in internationale verdragen en heeft daardoor in het Ontwerp-Beleidsplan een min of meer bindend karakter. Het belang van de functie wordt nog eens extra onderstreept door de intensieve scheepvaart van en naar belangrijke zeehaven- en industrie-centra. De scheepvaart en de ontwikkelingsmogelijkheden daarvan hebben dan ook een centrale plaats gekregen in de hoofddoelstelling en worden in het Ontwerp-Beleidsplan nader geconcretiseerd in een aparte paragraaf.

De visserij op de Westerschelde is thans van geringe betekenis als

gevolg van de slechte waterkwaliteit. Veel vissoorten zijn hier in de loop der jaren verdwenen of vertonen visziekten. Ook de oeverrecreatie en de sportvisserij ondervinden de nadelige gevolgen van de slechte waterkwaliteit; zo zijn grote delen van de Westerschelde niet geschikt als zwemwater. In verband met de huidige geringe betekenis van de visserij en de recreatie op de Westerschelde dienen deze functies weer (opnieuw) tot ontwikkeling te worden gebracht. De belangrijkste voorwaarde hiervoor is de verbetering van de waterkwaliteit.

De recreatie wordt in de hoofddoelstelling een gelijkwaardige positie gegeven naast functies als natuur en visserij. Er is dan ook geen sprake van dat de natuurfunctie op voorhand de ontwikkelingsmogelijkheden van de recreatie bepaalt of beperkt; de recreatie in de Westerschelde heeft nog voldoende ontwikkelingsmogelijkheden. In het mondingsgebied is de oeverrecreatie langs de stranden primair, terwijl in grote delen van de Westerschelde recreatief medegebruik mogelijk is voor zover geen schade wordt toegebracht aan de natuurwaarden. Activiteiten als sportvissen en het spitten van zeeas zullen dan ook evenwichtig worden afgewogen ten opzichte van andere functies, waarbij in het Ontwerp-Beleidsplan als doelstelling is geformuleerd dat de zeeas-voorziening in het Deltagebied zoveel mogelijk op het huidige niveau gehandhaafd moet blijven.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding de hoofddoelstelling in het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

1.2 Reacties:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vindt tabel 1 in het ontwerpplan, waarin een overzicht van functies en activiteiten en de onderlinge conflicten zijn weergegeven, niet duidelijk. Vervuilers van de Westerschelde als landbouw, huishoudens en industrie worden in de tabel gemist. Daarnaast worden vraagtekens gezet bij de inschatting van de actualiteit van een aantal conflicten. Zo wordt geconstateerd dat recreatie en visserij met bijna alle andere functies in conflict zijn, terwijl de industriegebieden (industrie) met geen andere functie in conflict zijn.

De Zeeuwse Milieufederatie (41) merkt naar aanleiding van tabel 1 op dat in de Westerschelde sprake is van een actueel in plaats van een potentieel conflict tussen de natuur enerzijds en delfstoffenwinning, watersport en visserij anderzijds.

Antwoord:

Lezing van tabel 1 kan inderdaad interpretatieverschillen opleveren daar in de tabel niet overal duidelijk is door welke activiteit de problemen of conflicten worden veroorzaakt. Afgezien van natuurrampen zal de functie natuur zelden beschouwd kunnen worden als veroorzaker van een conflict met andere functies. Tabel 1 dient dan ook zodanig te worden aangepast dat duidelijk is welke functie of activiteit de veroorzaker is van een conflict en welke functie daardoor wordt benadeeld.

De constatering dat er sprake is van een actueel in plaats van een potentieel conflict tussen de natuur enerzijds en delfstoffenwinning, watersport en visserij anderzijds, is in zoverre juist dat deze conflicten slechts plaatselijk voorkomen en dan met name wat betreft de betreding door watersporters en de kokkelvisserij op het Hooge Platen-complex. Delfstoffenwinning en dan met name zand- en schelpenwinning vindt overwegend plaats beneden de dieptelijn van NAP -5,00 m, waardoor momenteel van actuele conflicten met de natuur nauwelijks sprake is. Wel kunnen zandwinactiviteiten die in het kader van het onderhoud en de verbetering van de vaarweg plaatsvinden conflicteren met de natuurfunctie.

Conclusie:

De reacties geven aanleiding om de leesbaarheid van tabel 1 te vergroten en op onderdelen aan te passen, en wel zodanig dat duidelijk is door welke functies of activiteiten de conflicten worden veroorzaakt.

1.3

Reactie:

De gemeente Terneuzen (35) kan de omschreven doelstellingen voor de verschillende functies voor de korte en de middellange termijn onderschrijven. De gemeente constateert dat indien de doelstellingen binnen de aangegeven termijn gehaald kunnen worden, dit een grote positieve invloed zal hebben op (het functioneren van) de Westerschelde.

Antwoord:

De doelstellingen in het Ontwerp-Beleidsplan monden per sector uit in te treffen maatregelen, die vervolgens zijn samengevat in een Actieplan. Ter concretisering van dit Actieplan wordt momenteel een meerjaren-uitvoeringsprogramma opgesteld met tijdpad. Enkele acties voor de korte termijn zijn inmiddels gestart.

Conclusie:

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

2. SCHEEPVAART

2.1 Reacties:

De gemeente Vlissingen (14) merkt op dat niet uitsluitend gekeken moet worden naar het beperken van risico's van overslag op stroom maar dat de hele activiteit kritisch moet worden gezien omdat de havenbekkens de plaatsen zijn voor overslag als die daar redelijkerwijs plaats kan vinden.

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vestigt de aandacht op het belang, met name de grote schepen in de havens te brengen.

De gemeente Terneuzen (35) acht een eventuele beperking van overslag/-bunkeren op stroom in de Put van Terneuzen slechts acceptabel voor gevaarlijke stoffen voorzover dit nodig mocht blijken.

Antwoord:

In het Ontwerp-Beleidsplan is onderzoek, gericht op het reduceren van risico's gemoeid met overslag/bunkeren op stroom, aangekondigd. De reacties geven aan dat naast het reduceren van risico's er ook sprake is van een meer principieel punt omdat de havenbekkens de meest aangewezen plaatsen geacht worden voor overslag. In het kader van het Beleidsplan kunnen veiligheidsaspect en beheersaspect niet los van elkaar worden gezien. Zonder noodzaak tot reductie van risico's is er onvoldoende reden overslag/bunkeren op stroom in het algemeen tegen te gaan, te meer daar dit samenhangt met de bereikbaarheid van Belgische havens voor diep stekende schepen.

Conclusie:

Ondersteund wordt het in het Ontwerp-Beleidsplan opgenomen actiepunt het risico van overslag/bunkeren op stroom nader te onderzoeken.

2.2 Reacties:

Zowel het Havenschap Terneuzen (2) als de gemeente Terneuzen (35) kunnen instemmen met het standpunt dat voor de middellange termijn geen rekening wordt gehouden met nieuwe zeehavenontwikkelingen in de nabijheid van het Paulinaschor.

De Zeeuwse Milieu Federatie (41) wijst een zeehavenlocatie in de nabijheid van het Paulinaschor af.

Het Havenschap (2) wijst op een onduidelijkheid in de tekst met betrekking tot havenfaciliteiten.

Antwoord:

De tekst in het Ontwerp-Beleidsplan bedoelt aan te geven dat herverdeling van wereldhandelstromen een sterker accent legt op de kwaliteit van havenfaciliteiten dan op het aanhouden van grote terreinreserves. In die zin is de tekst door het Havenschap juist geïnterpreteerd, doch verduidelijking is op zijn plaats.

Er is, gelet op de reacties, instemming met de aanduiding van het Paulinaschor op de plankaart als gebied waar waterstaatsdoeleinden en natuurfunctie van toepassing zijn.

Conclusie:

Tekst op pagina 43 van het Ontwerp-Beleidsplan verduidelijken.

2.3

Reacties:

De gemeente Vlissingen (14) pleit voor een betere regeling van het vervoer van gevaarlijke stoffen, met name een verbod op het vervoer van radio-actieve stoffen, en wijziging van internationale afspraken die belemmerend zijn.

De gemeente Hontenisse (15) brengt het probleem van snelvarende schepen bij Walsoorden onder de aandacht, vooral ook na verdieping van de Westerschelde.

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) acht het Ontwerp-Beleidsplan op het gebied van veiligheid ontoereikend en doet tal van suggesties voor een veiliger vaart, te weten:

- verdichting van de betonning;
- andere plaats voor beloodsing;
- het aanwijzen van ankerplaatsen in plaats van het zelf zoeken daarvan;
- het paal en perk stellen aan het vervoer van gevaarlijke lading door het Oostgat;
- beter toezicht en handhaving;
- verbetering van de inzetbaarheid van vaartuigen.

Dezelfde vereniging (8) wijst erop dat de problematiek van de veiligheid in de eerste plaats betrekking heeft op conflictsituaties tussen zeevaart en binnenvaart.

Antwoord:

In de reacties worden een aantal punten aangestipt die ook in het Ontwerp-Beleidsplan aan de orde komen. Vooral een verdergaande regulering van het vervoer van gevaarlijke stoffen, de problematiek van afspraken rond calamiteiten en het beperken van vaarsnelheden vormen punten voor nader onderzoek. Dit laatste punt is met name van belang voor de veiligheid van de binnenvaart zoals in het Ontwerp-Beleidsplan omschreven en gemotiveerd is. In die zin kunnen een aantal reacties worden opgevat als een ondersteuning van de gekozen hoofdthema's waarop eventuele aanscherping van het veiligheidsbeleid zich dient toe te spitsen. In verband met de complexiteit van problematiek en regelgeving is in het Ontwerp-Beleidsplan aangegeven dat een stapsgewijze zorgvuldige verkenning gewenst is. Onderzoek en overleg met België past daarin.

Wijzigingen in de huidige opzet van betonning, beloodsing, en ten anker gaan, worden niet voorzien omdat niet de indruk bestaat dat de vlote en veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer hier belangrijke winstpunten zou kunnen boeken en de consequenties zowel financieel als organisatorisch aanzienlijk zijn.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen door het Oostgat vormt reeds geruime tijd punt van discussie. Eerder voorgestelde restricties met betrekking tot LPG-transporten bleken uitsluitend uitvoerbaar voor schepen met Nederlandse havens als bestemming, waardoor het beoogde effect grotendeels verloren gaat. Een nader onderzoek gericht op het reduceren van risico's in het Oostgat is thans uitgevoerd. Bezien

moet nog worden of hieruit praktisch te realiseren maatregelen kunnen voortvloeien.

Conclusie:

Onderzoek risico's Oostgat nader bezien. Hoofdthema's Ontwerp-Beleidsplan uitwerken op basis van onderzoek en overleg.

2.4 Reacties:

De Vlaamse Vereniging voor Watersport (22), de Belgian Naval Reserve Club (24) en Claude Parisis (38) wijzen op het feit dat Belgische jachten wettelijk verplicht zijn uitgerust met instrumenten als kompas en dieptelood en eveneens met zeekaarten. Daarmee zou naar de mening van deze insprekers niet de recreatievaart maar vooral de (buitenlandse) binnenvaart de nodige uitrusting ontberen. Ook de Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) wijst erop dat problemen tussen binnenvaart en zeevaart groter zijn dan die met betrekking tot de recreatievaart.

Rijkswaterstaat (18) merkt op dat het aan boord hebben van een hydrografische kaart voor beroepsvaart en grotere jachten reeds verplicht is volgens de geldende reglementen en volgens het nieuwe Scheepvaartreglement. Daarnaast wordt melding gemaakt van het feit dat een vaarbewijs voor de watersport (nog) niet verplicht is.

Het Koninklijke Nederlandse Watersport Verbond (23) alsmede de ANWB (34) wijzen erop dat het stellen van uitrustings-eisen niet op regionaal of lokaal niveau dient te geschieden maar op nationaal of internationaal niveau. De minimum-veiligheidsuitrusting voor pleziervaartuigen is reeds in een advies van het Breed Overleg Waterrecreatie opgenomen als resultaat van goed overleg tussen belangenorganisaties en Rijksoverheden.

Antwoord:

De uitrusting van schepen met navigatiemiddelen is in het Ontwerp-Beleidsplan in algemene zin aan de orde gesteld waarbij in eerste instantie gewezen is op de binnenvaart. Het belang hiervan wordt door de Belgische watersportorganisaties onderschreven. Daarnaast is, ter vermindering van eventuele conflicten tussen beroepsvaart en recreatievaart, onderzoek aangekondigd onder andere naar de bijdrage aan een verhoogde veiligheid van de verplichting tot het aan boord hebben van navigatiemiddelen, specifiek gericht op de grote watersport. De reacties op dit punt lopen reeds vooruit op het aangekondigde onderzoek. Duidelijk is dat de vraag naar het op nationaal of internationaal niveau regelen van deze materie een cruciaal punt is voorzover geldende reglementen of afspraken aanpassing behoeven.

Conclusie:

Reacties geven enkele hoofdpunten aan waarop nader onderzoek zich dient te richten. Met name de binnenvaart verdient aandacht als het gaat om de uitrusting van schepen. De tekst in het Ontwerp-Beleidsplan dient op het punt verplichting hydrografische kaart en verplichting vaarbewijs te worden aangepast.

2.5 Reactie:

De ANWB (34) is van mening dat slechts op enkele plaatsen sprake kan zijn van een conflict tussen beroepsvaart en recreatievaart. Veel interacties zouden er in verhouding tot andere vaargebieden niet plaatsvinden.

Antwoord:

Er is specifiek onderzocht op welke plaatsen in de Westerschelde door loodsen veelvuldig gevaarlijke situaties worden gesignaleerd waarbij recreatievaartuigen zijn betrokken. Hieruit komt naar voren dat dit niet slechts op een enkele plaats het geval is.

Daar waar sprake is van rustige nevenvaarwateren worden in het Ontwerp-Beleidsplan meer mogelijkheden voor recreatievaart aanwezig geacht dan daarbuiten.

Conclusie:

Reactie geeft geen aanleiding tot wijziging.

2.6 Reacties:

Watersportvereniging d'Ouwe Haven te Walsoorden (11) vindt een enkel zebrapad voor de recreatievaart in het westelijk deel minimaal. De vereniging is van mening dat dit er 7 à 8 zouden moeten zijn, verdeeld over de hele Westerschelde. Voorts wordt geconstateerd dat een speciale recreatiebetonning helaas niet overal is te realiseren. Gewezen wordt op de problemen rond de Kop van Ossenisse.

Door de Belgian Naval Reserve Club (24) en Claude Parisijs (38) wordt gesteld dat binnenschippers een probleem vormen in de zogenaamde fietspaden. Binnenschippers maken hiervan veelvuldig gebruik waardoor zeiljachten dikwijls verdrongen worden. Door jachten te verplichten van deze paden gebruik te maken worden gevaarlijke situaties in de hand gewerkt. Anderzijds geven zij aan dat het voor de pleziervaart van groot belang is dat de kleinere vaarwaters behouden en betond blijven. Volgens de insprekers is ook het invoeren van oversteekplaatsen uit den boze omdat de plezievaartuigen zich dan gaan verzamelen op bepaalde plaatsen. Het zou beter zijn de vrijheid aan de schippers te laten.

Antwoord:

Problemen tussen beroeps- en recreatievaart zijn vooral daar te verwachten waar beide elkaar kruisen of gebruik moeten maken van dezelfde vaargeul. Op verschillende plaatsen is hiervan sprake in de Westerschelde.

Verkeersscheiding, voorzover thans toegepast scheidt inderdaad uitsluitend kleine vaartuigen van grotere. Binnenvaart en recreatie zijn op dezelfde speciale betonning aangewezen. Voorstellen om een verdergaande scheiding van verkeerssoorten te bewerkstelligen moeten afgewogen worden tegen het feit dat nevenbetonning de herkenbaarheid van de hoofdbetonning op de radar nadelig beïnvloedt. Daarnaast kent het internationale betonningssysteem geen speciale recreatieboei. Duidelijk zal zijn dat afwijken van internationale regelingen in dit opzicht geen voorkeur verdient op de Westerschelde.

Niettemin zal toch worden gezien in hoeverre de reeds bestaande speciale betonning voor kleine vaartuigen enigszins uitgebreid kan worden. Richtinggevend hiervoor is de toevoer naar en het verbinden van nevenvaarwaters met een rustig karakter, waar juist mogelijkheden voor recreatievaart aanwezig zijn. Het Ontwerp-Beleidsplan noemt met name het Vaarwater voor Hoofdplaat en het Middelgat. Om te voorkomen dat de hoofdvaarroute op tal van plaatsen zal worden gekruist dient gezien te worden of dit 'oversteken' niet op één plaats kan worden geconcentreerd. Aangevoerd dient dan eerst te worden dat dit nautisch voordelen biedt in verband met de veiligheid en tevens dat één en ander uitvoerbaar is.

Conclusie:

Huidige intenties van het Ontwerp-Beleidsplan handhaven.

3. NATUUR

3.1 Reactie:

De Gewestelijke Raad voor Zeeland van het Landbouwschap (1) staat positief tegenover een beleid waarbij wordt getracht via natuurbouw een baggerdepot een meerwaarde te geven.

Zij vindt wel dat er moet worden gestreefd naar een dusdanig beheer van nieuwe en bestaande natuurgebieden dat er geen binnendijks negatieve uitstraling merkbaar zal zijn op landbouwgronden.

De Raad doet ten aanzien hiervan enkele suggesties en stelt dat de aanzet hiertoe in het Ontwerp-Beleidsplan nadere uitwerking verdient.

Antwoord:

In de loop van 1990 wordt het milieu-effect rapport opgesteld met betrekking tot de berging van baggerspecie in of nabij de Westerschelde. De keuze tussen de dijkgebonden locaties zal tevens in het kader van het Beleidsplan worden afgewogen. Bij deze toetsing en afweging zullen de mogelijkheden voor het bevorderen van verschillende functies waaronder met name de natuur worden betrokken.

Het Ontwerp-Beleidsplan geeft diverse mogelijkheden (beheerjacht, zonering) aan om conflicten tussen bijvoorbeeld de natuurfunctie en de landbouwfunctie van omliggende gebieden te voorkomen dan wel de gevolgen ervan beperkt te houden. Tevens is in het Actieplan aangegeven dat ontwikkelingen in het menselijk gebruik van platen en slikken worden gevolgd. Pas wanneer daaruit blijkt dat er conflicten ontstaan, zullen maatregelen worden genomen.

Conclusie:

De reactie beoogt het nader uitwerken van een beheeraspect. Omdat in het Actieplan wordt aangegeven dat dit zal gebeuren, heeft het Ontwerp-Beleidsplan geen aanpassing.

3.2 Reactie:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vraagt naar de redenen om in de Oosterschelde gebieden af te sluiten ten behoeve van de zeehondenpopulatie en in de Westerschelde bij de Hooge Platen hiervan af te zien.

Antwoord:

Zeehonden zijn vooral in de zoogperiode snel verstoord door plezierjachten en daarmee samenhangende betreding van platen. Deze verstoring treedt niet op wanneer zeeschepen op ruime afstand ankeren of voorbij varen. De Hooge Platen zijn momenteel nog voor het grootste deel vrij toegankelijk, maar krijgen in het Ontwerp-Beleidsplan de bestemming Natuurbehoud. Slechts in het meest westelijke deel van het gebied -de Plaat van Breskens- zal vooralsnog recreatief medegebruik op het huidige niveau worden gedoogd (zie ook reactie no. 12.2). Dit betekent dat voor het grootste deel van het Hooge Platen-complex dezelfde bescherming aan een zeehondenpopulatie (en tevens aan de vogelpopulatie) zal worden geboden als in de Oosterschelde wordt nagestreefd.

Conclusie:

De reactie was een vraag om uitleg van het verschil in beleid ten aanzien van bepaalde gebieden in de Oosterschelde en in de Westerschelde, en leidt niet tot een wijziging van het Ontwerp-Beleidsplan.

3.3 Reactie:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) betreurt de op de Hooge Platen getroffen niet-natuurlijke voorzieningen ter bescherming van de broedgebieden van dwergsterns.

Antwoord:

De Westerschelde is van groot internationaal belang voor watervogels. Deze constatering wordt ondersteund, wanneer getoetst wordt aan internationaal geldende normen die zijn vastgelegd in de Ramsar-conventie en een EG-resolutie. Binnen de Westerschelde nemen de Hooge Platen een bijzondere plaats in. Hier rusten tijdens de najaarstrek tienduizenden steltlopers; het gebied is één van de weinige plaatsen in West-Europa waar Bergeenden vertoeven tijdens de slagpenrui. Ook bevindt zich hier de grootste broedkolonie van de Dwergstern van Europa. Om het broedsucces van deze beschermde vogel te vergroten worden er nu in het betreffende seizoen beperkte en zoveel mogelijk in het landschap passende maatregelen genomen om overstromen en wegspoelen van nesten te voorkomen.

Conclusie:

De suggestie om de niet-natuurlijke voorzieningen niet te handhaven, wordt om bovenvermelde redenen niet overgenomen.

3.4 Reacties:

De Stichting Het Zeeuwse Landschap (40) merkt op dat buitendijks de mogelijkheden voor natuurbouw beperkt zijn; volgens Het Zeeuwse Landschap zou in het Ontwerp-Beleidsplan dienen te worden aangegeven dat de natuurwaarden van de Westerschelde kunnen worden versterkt door middel van natuurbouw in de binnendijkse kustzone. Het Zeeuwse Landschap denkt hierbij aan het creëren van een karreveld-milieu. Ook de Zeeuwse Milieufederatie (41) dringt aan op een onderzoek naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor de natuur rond de Westerschelde.

Antwoord:

Rond de Westerschelde zijn binnendijkse gebieden aanwezig, waarvan de natuurfunctie kan worden uitgebreid. Concretisering hiervan dient, getoet ook op de grenzen van het plangebied, in andere kaders (bijvoorbeeld uitwerking van het Natuurbeleidsplan) ter hand te worden genomen. In het Ontwerp-Beleidsplan zal wel aandacht worden besteed aan de ecologische relaties die bestaan tussen de binnendijkse natuur- (ontwikkelings)gebieden en de Westerschelde.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan heeft op het punt van binnendijkse natuurbouw niet te worden aangevuld. Bij de uitvoering van relevante onder-

delen van het Actieplan zal zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij projecten die in andere kaders worden opgestart. Wel zullen de ecologische relaties tussen het binnendijkse en het buitendijkse gebied in het Beleidsplan worden aangegeven.

3.5 Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) eist een betere beschrijving van de natuur en een toelichting op het internationale belang van de natuur van de Westerschelde.

Antwoord:

Tegelijk met het Ontwerp-Beleidsplan zijn er enkele nota's verschenen die de onderbouwing vormen voor het in het plan geformuleerde beleid. Met name in de nota "Beschrijving van de Westerschelde" wordt de natuurfunctie behandeld. Paragraaf 2.2 van het Ontwerp-Beleidsplan is een samenvatting van deze nota.

In vergelijking tot andere deltawateren is er bij de Westerschelde sprake van enige kennisachterstand ten aanzien van het ecologisch functioneren van het gebied. Het onderzoek dat diverse instanties en onderzoeksinstellingen nu en in de komende jaren uitvoeren, zal de ecologische kennis aanzienlijk vergroten.

Conclusie:

De reactie leidt niet tot een aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

3.6 Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) wijst op het belang van onderzoek naar de gevolgen van de verzanding van het Land van Saeftinge voor de vogelpopulaties.

Antwoord:

In het Ontwerp-Beleidsplan is gesteld dat gestreefd moet worden naar een natuurlijk tempo van verlanding van het Land van Saeftinge. Overmatige verlanding van het gebied als gevolg van menselijk handelen moet zoveel mogelijk worden voorkomen in verband met de negatieve effecten die hiervan het gevolg kunnen zijn voor de natuurfuncties van het gebied. Zo zijn de gevolgen van een versnelde verlanding en het dichtslibben van geulen voor de vogelpopulaties niet bekend. Ook andere aspecten die mogelijk van belang zijn voor de vogelfunctie van dit gebied, zijn niet systematisch onderzocht. In verband met deze lacunes in kennis zal in het Actieplan een onderzoek worden opgenomen naar de verlanding van het Land van Saeftinge en de gevolgen daarvan voor de aanwezige natuurfuncties en naar de mogelijkheden om beheermaatregelen te treffen.

Conclusie:

De vraag naar meer onderzoek omtrent de verzanding van het Land van Saeftinge zal als een apart actiepunt in het Ontwerp-Beleidsplan worden opgenomen.

4. WATERBEHEER

4.1 Reactie:

Het Ministerie van Economische Zaken (7) is van mening dat de doelstelling voor de bacteriologische gesteldheid verder gaat dan wat hierover in de derde Nota waterhuishouding wordt opgemerkt.

Antwoord:

De zwemwaterkwaliteit is een functiegerichte waterkwaliteitsdoelstelling die voor de meeste Rijkswateren dient te gelden. Het doelstellingsniveau is vastgelegd in het Besluit van 3 november 1983 houdende regelen inzake kwaliteitsdoelstellingen oppervlaktewateren. Het streven naar het op korte termijn bereiken van de zwemwaterkwaliteit is een uitwerking van dat Besluit. De doelstelling van de derde Nota waterhuishouding is het bereiken ervan binnen de planperiode, d.w.z. tussen 1990 en 1994. De derde Nota waterhuishouding stelt dat "de zwemwaternorm niet geldt voor de gehele genoemde wateren, maar alleen op die plaatsen waar ook daadwerkelijk wordt of zal worden gezwommen". Deze verbijzondering is met name gericht op wateren waar geen of nauwelijks uitwisseling plaatsvindt en is niet relevant voor de Westerschelde, waar een grote wateruitwisseling tussen de diverse gebieden aanwezig is.

Conclusie:

Het in het Ontwerp-Beleidsplan gestelde ten aanzien van de doelstelling voor de bacteriologische gesteldheid is in overeenstemming met de derde Nota waterhuishouding. Het Ontwerp-Beleidsplan dient derhalve niet te worden bijgesteld.

4.2 Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) vraagt om aanpassing van de waterkwaliteitsdoelstellingen voor de Westerschelde aan de "Algemene Milieukwaliteit" uit de derde Nota waterhuishouding.

Antwoord:

Het formuleren van waterkwaliteitsdoelstellingen voor zoute getijdesystemen is een onderwerp van studie in het kader van het Beheersplan Rijkswateren dat momenteel in voorbereiding is.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan kan op dit punt niet worden aangevuld, omdat de bedoelde waterkwaliteitsdoelstellingen nog onderwerp van studie zijn.

4.3 Reacties:

Het Ministerie van Economische Zaken (7) wijst op de discrepantie tussen de derde Nota waterhuishouding en het Ontwerp-Beleidsplan wat betreft de verschillende reductiepercentages voor fosfor- en stikstofverbindingen.

Ook het Waterschap Het Vrije van Sluis (29) wijst erop dat wat de fosforverwijdering op zuiveringsinrichtingen betreft er een Conve-

nant is afgesloten. Hierin en in de op 1 januari 1995 in werking tredende AMvB wordt de fosforverwijdering gesteld op 75%. De Zeeuwse Milieufederatie (41) wil dat de reductiepercentages voor fosfor- en stikstofverbindingen worden verhoogd tot 75% voor belangrijke industriële lozers.

Antwoord:

De in het Ontwerp-Beleidsplan vermelde reductiepercentages zullen worden aangepast aan het in de derde Nota waterhuishouding gestelde. In de loop van 1990 wordt het landelijk beleid vastgelegd in een gedetailleerd beheersgericht plan (Beheersplan Rijkswateren). Op provinciaal niveau wordt het in de derde Nota waterhuishouding geformuleerde beleid uitgewerkt in het Provinciaal Waterhuishoudingsplan. In deze plannen wordt voor elke sector vermeld welke reductiepercentages moeten worden verwezenlijkt en wanneer deze gerealiseerd moeten zijn.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan wordt op dit punt aangepast.

4.4

Reactie:

Het Ministerie van Economische Zaken (7) stelt voor om de tekst in het Beleidsplan te wijzigen betreffende het, eventueel in samenwerking met België, opstellen van een Actieplan gericht op het op de middellange termijn terugdringen van lozingen van microverontreinigingen.

Antwoord:

De passage die in het Ontwerp-Beleidsplan is opgenomen, wil juist de intentie van Nederland aangeven om bij voorkeur samen met België te komen tot een actieplan terzake. Ten aanzien van het -Nederlandse- bedrijfsleven geldt hetzelfde; de tekst in het Beleidsplan luidt dan: Er zal bij voorkeur in samenwerking met België en het bedrijfsleven een actieplan worden opgesteld.

Bij de uitwerking van het Actieplan zal nadrukkelijk worden gekeken naar de mogelijkheid tot verdere samenwerking met België.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op de hiervoor beschreven wijze worden aangepast.

4.5

Reacties:

Het is de Provinciale Milieuraad (13) opgevallen dat met betrekking tot het terugdringen van fosfaat- en nitraatlozingen de landbouw als zogenaamde "doelgroep" niet specifiek wordt genoemd, terwijl dit zowel in het Nationaal Milieubeleidsplan als de derde Nota waterhuishouding wel het geval is.

De Zeeuwse Milieufederatie (41) eist dat de reductiepercentages voor fosfor en stikstof worden opgenomen die door maatregelen in de landbouw kunnen worden bereikt.

Antwoord:

Het verschil tussen het Ontwerp-Beleidsplan en een aantal landelijke en provinciale nota's wordt veroorzaakt door de verschillen in werkingssfeer van de verschillende nota's.

De derde Nota waterhuishouding bijvoorbeeld is gericht op de nationale waterhuishouding en alle daarbij betrokken belangen (bijv. drinkwatervoorziening, landbouw, scheepvaart). Ook het Provinciaal Waterkwaliteitsplan is gericht op alle van belang zijnde functies. Het Beleidsplan Westerschelde heeft echter het watersysteem Westerschelde als onderwerp en is gericht op de gebruiksfuncties en activiteiten die bij dit watersysteem in het geding zijn. Om deze reden komen in het Beleidsplan wel de lozingen, waaronder de uitslag van polderwater en de kwaliteitseisen die hieraan worden gesteld, aan de orde maar niet de functie landbouw.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

4.6

Reactie:

De gemeente Vlissingen (14) stelt, dat bij een reductie van lozingen van organische en anorganische microverontreinigingen tevens moet worden meegenomen een reductie van stoffen die dergelijke verontreinigingen uit het slib mobiliseren.

Antwoord:

Stoffen die verontreinigingen mobiliseren zijn zuurstof, zogenaamde complexvormers en zuren. Bij een hoger zuurstofgehalte in het water worden inderdaad meer verontreinigingen gemobiliseerd. Toch is het streven gericht op het verhogen van het zuurstofgehalte in het water, omdat het totaal aan voordelen (meer primaire produktie, meer bodemdieren) de nadelen verre overtreft. Bovendien zal bij een verdergaande sanering niet alleen het zuurstofgehalte toenemen, maar ook de belasting van verontreinigende stoffen afnemen. Zuren en complexvormers van antropogene herkomst horen niet in het milieu thuis; vandaar dat reductie ervan even zinvol is als de reductie van verontreinigingen. Overigens zijn bepaalde complexvormers, zoals de verbinding NTA in fosfaatvervangende wasmiddelen, biologisch afbreekbaar; dit proces vindt plaats in zuiveringsinrichtingen.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt worden aangevuld.

4.7

Reactie:

De gemeente Vlissingen (14) is van oordeel, dat er een beleid moet worden geformuleerd dat verder gaat dan het met de best mogelijke technieken verwijderen van zwarte lijststoffen uit het afvalwater. In de aan de bedrijven te verlenen vergunningen moeten voorschriften kunnen worden opgenomen die het toepassen van die zwarte lijststoffen verbieden, eventueel door het dwingend voorschrijven van alternatieven.

Antwoord:

Het toelaten van nieuwe stoffen en het uit de produktie nemen omwille van het milieu valt onder de Bestrijdingsmiddelenwet en de Wet milieu-gevaarlijke stoffen. Het uitvoering geven aan deze wetgeving berust bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en het Ministerie van VROM.

Rijkswaterstaat kan met behulp van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) een lozing weigeren, ook al wordt voldaan aan het criterium "de best bestaande technieken", indien de lozing in strijd is met de functie en de gevoeligheid van het ontvangende oppervlaktewater.

Het beleid is erop gericht om de lozingen van zwaar verontreinigende stoffen vérgaand te reduceren. Ook wordt het onderzoek naar en het toepassen van schone-technologie gestimuleerd.

Conclusie:

De reactie is een ondersteuning van het in deze en in andere nota's geformuleerde beleid.

4.8

Reactie:

De gemeente Vlissingen (14) is van mening dat gemeenten de lozingen op het rioolstelsel intensiever moeten controleren. Ook bij deze lozingen moet de bestrijding van verontreinigingen zoveel mogelijk bij de bron gebeuren.

Antwoord:

In CUWVO-verband is een "plan van aanpak" opgesteld voor lozingen afkomstig van onder meer garages, laboratoria, ziekenhuizen e.d. De Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) zorgt voor implementatie en coördinatie bij haar leden. Afgezien van de gemeentelijke controles dienen ook de waterschappen lozingen en overstorten binnen hun beheergebied frequent te controleren.

Conclusie:

De reactie als zodanig wordt onderschreven. De tekst van het Ontwerp-Beleidsplan behoeft niet te worden gewijzigd.

4.9

Reactie:

De gemeente Vlissingen (14) stelt dat lozingsvergunningen die worden afgegeven moeten passen binnen het beleid voor de Westerschelde. Het wordt ook noodzakelijk geacht, dat lozingsvergunningen aan Belgische bedrijven openbaar zijn. Ook moeten in beide landen dezelfde toetsingseisen worden gehanteerd.

Antwoord:

De overwegingen in de WVO-vergunningen worden afgestemd op de doelstellingen die in het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde zijn geformuleerd.

Volgens het Vlaamse Gewest zijn de lozingsvergunningen openbaar. België heeft toegezegd zich te zullen houden aan de afspraken van de Noordzee Ministersconferentie. Voor de lozing van de zwarte lijststof-

fen betekent dit toepassing van de best bestaande technieken en voor de overige stoffen van het Noordzee-Actieprogramma de best toepasbare technieken. Indien België haar belofte nakomt, is er sprake van gelijke toetsingseisen.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt worden aangevuld.

4.10 Reactie:

De Belgian Naval Reserve Club (24) wijst op de nadelige invloed van viskwekerijen op de waterkwaliteit.

Antwoord:

In Scandinavische landen, waar veel meer visfarms in zout water voorkomen, speelt dit probleem. Overtollig voer, uitwerpselen en chemicaliën die gebruikt worden ter bestrijding van parasieten en ziektes, komen in het omringende water van de viskooien. Het effect is afhankelijk van vooral situering m.b.t. wateruitwisseling rondom kooien en de bedrijfsvoering.

In Nederland is viskweek in zout water nog nauwelijks rendabel en wordt momenteel op zeer beperkte schaal uitgeoefend (o.a. Neeltje Jans en Breskens in het Deltagebied). Milieu-omstandigheden, namelijk de combinatie van een hoge watertemperatuur en een lager zoutgehalte, maken de kweekomstandigheden ongunstig (verhoogde kans op ziektes, in bepaalde perioden geen kweek mogelijk). Volgens huidige inzichten is geen beduidende toename van kwekerijen te verwachten en zijn effecten van huidige kwekerijen verwaarloosbaar. Bovendien wordt de markt momenteel overspoeld met gekweekte vis uit gebieden waar kweekomstandigheden gunstiger zijn.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan wordt op dit punt niet aangepast, omdat er in de Westerschelde geen nadelige invloeden zijn of op termijn worden verwacht van viskwekerijen.

4.11 Reactie:

Het Waterschap Het Vrije van Sluis (29) stelt ten aanzien van de uitwerking van het Rijn- en het Noordzee-Actieprogramma, dat er niet alleen eisen geformuleerd dienen te worden aan de rioolwaterzuiveringsinrichtingen, maar ook aan lozingen in het beheergebied.

Antwoord:

Er is reeds aangegeven wat het verschil is tussen de derde Nota waterhuishouding en het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde (zie Reactie en Antwoord 4.5). De uitwerking van de beleidsdoelstellingen die in de derde Nota waterhuishouding zijn geformuleerd, vindt plaats in diverse kaders.

De gevolgen hiervan voor de Westerschelde als watersysteem en voor het beleid, zullen in de periodiek te verschijnen voortgangsrappportages worden vermeld.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt worden aangevuld.

4.12 Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) wijst er op dat het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde afwijkt van de derde Nota waterhuishouding wat het beleid ten aanzien van lozingen betreft.

Antwoord:

De tekst voor het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde was in het voorjaar van 1989 reeds gereed en is in augustus vrijgegeven voor inspraak. De derde Nota waterhuishouding is gepresenteerd op 31 augustus 1989. Met name in de tussenliggende maanden is er intensief interdepartementaal overleg geweest, dat resulteerde in belangrijke wijzigingen in het nationale beleid. Het Ontwerp-Beleidsplan zal als gevolg daarvan worden aangepast. Landelijke uitgangspunten gelden ook voor het beleid ten aanzien van de Westerschelde en zullen daarom niet in het Beleidsplan worden herhaald. Een aantal aspecten betreffende bijvoorbeeld het Noordzee- en Rijn-Actieprogramma worden nu uitgewerkt ten behoeve van het Beheersplan Rijkswateren, dat in 1991 zal worden gepresenteerd.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt worden aangepast.

4.13 Reactie:

Ten aanzien van de lozingen van organische microverontreinigingen vraagt de Zeeuwse Milieufederatie (41) onder meer om verdere invulling van reductiepercentages en een betere monitoring.

Antwoord:

Het wordt wenselijk geacht om door onderzoek duidelijkheid te geven over de organische microverontreinigingen, onder meer wat betreft de bijdragen van polders, lucht en bronnen in het westelijk deel van de Westerschelde. In rapport 2 (Par. 8.3.5) van de bij het Ontwerp-Beleidsplan uitgegeven nota's is eveneens gewezen op de noodzaak tot het opsporen van bronnen. Binnen het lopend onderzoek van de Rijkswaterstaat wordt hieraan gewerkt. Dit jaar verschijnt een rapport over de belastingen met microverontreinigingen in de periode 1980-1988. Hierin zal ook onderscheid worden gemaakt tussen industriële en huishoudelijke lozingen. Vooralsnog is het niet mogelijk om, zoals dat is gevraagd, reductiepercentages te noemen voor maatregelen in de landbouw vanwege onzekerheden over de concentraties in het polderwater.

De gewenste verbetering in de monitoring van de microverontreinigingen is in zekere mate gerealiseerd. Binnen het routinematig waterkwaliteitsonderzoek worden sinds twee jaar analyses uitgevoerd in het zwevend sediment, waardoor de problemen ten aanzien van de meetonnauwkeurigheid die in het verleden bij de analyses in een watermonster bestond, tot het verleden behoren. Daarnaast is er een mosselmeetnet opgezet, waarbij frequent (uitgehangen) mosselen worden geanalyseerd

op microverontreinigingen (3 punten in de Westerschelde sinds zomer 1989).

De gewenste verdere reductie (>50%) wordt ook onderschreven in het Beleidsplan en beargumenteerd op ecotoxicologische gronden en vanuit het voorzorgprincipe. Ook wordt in het Beleidsplan aangedrongen op effectuering van de wetgeving in België. Voor met name PAK, PCB, Cd en organotin zijn voor de korte termijn percentages van 75-90% genoemd.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt niet worden aangepast, omdat de reactie vooral gericht was op het verkrijgen van meer informatie.

4.14 Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) dringt aan op het uitspreken van de onwenselijkheid van de afvalwatercollector Tessenderloo Chemie.

Antwoord:

Door overleg met België moet worden voorkomen dat een toename van de afvalstroom zal plaatsvinden door ingebruikname van de collector van Tessenderloo voor afvoer van afvalwater.

Het is echter de vraag of de collector ooit gebruikt zal worden voor het doel waarvoor deze is aangelegd. Momenteel wordt door België overwogen om de collector een minder milieubelastende bestemming te geven; gedacht wordt om één van de twee pijpen te gaan gebruiken voor de drinkwatervoorziening. Hierover vindt overleg plaats met de Rijkswaterstaat.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan wordt op dit punt niet aangepast.

4.15 Reactie:

Het Ministerie van Economische Zaken (7) stelt dat: "De doelstelling dat baggerspecie beneden de toetsingswaarde dient te komen verder gaat dan hetgeen hierover op landelijk niveau als beleid is geformuleerd: verontreinigde baggerspecie kan worden opgeslagen in te realiseren grootschalige bergingsdepots".

Antwoord:

Specie met een slechtere kwaliteit dan de toetsingswaarde - deze specie wordt verontreinigde specie genoemd - kan in nog te bouwen grootschalige bergingsdepots worden geborgen. Het beleid is er daarnaast op gericht een zodanige kwaliteit van de waterbodem te bereiken dat daardoor slechts sprake is van verwaarloosbare risico's voor het goed functioneren van evenwichtig opgebouwde aquatische ecosystemen.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan is wat betreft de doelstellingen ten aanzien van de berging van baggerspecie in overeenstemming met het beleidsvoornemen zoals dat in de derde Nota waterhuishouding is opgenomen.

4.16 Reactie:

Het Ministerie van Economische Zaken (7) stelt dat er geen reden is om in het Beleidsplan Westerschelde op te nemen dat in de WVO-vergunningen een "bodemclausule" wordt toegevoegd. Het Ministerie wijst er op dat de juridische en praktische realisering van een waterbodemartikel nog onderwerp is van een beroepsprocedure bij de Raad van State.

Antwoord:

Op dit moment is er inderdaad nog geen definitieve uitspraak van de Raad van State. Vooralsnog wordt vastgehouden aan opname van de bodemclausule in de WVO-vergunningen.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

4.17 Reactie:

In juni 1989 is het Saneringsprogramma waterbodems rijkswateren 1990-2000 verschenen. Het Ministerie van Economische Zaken (7) wijst er op dat dit rapport een inventarisatie is van voor sanering in aanmerking komende locaties en er geen prioriteitstelling is opgenomen. Het Ministerie van Economische Zaken is van mening dat er eerst een inventarisatie van de problematiek in de regionale wateren moet plaatsvinden, voordat er prioriteiten worden gesteld.

Antwoord:

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft voor de onder haar beheer zijnde (rijks-)wateren een saneringsprogramma vastgesteld. Een groot aantal saneringen is reeds uitgevoerd. De financiële middelen waren/zijn opgenomen in de eigen begroting van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Om deze redenen -rijkswateren, rijksmiddelen- is het niet nodig samen met regionale overheden tot een gezamenlijke prioriteitstelling te komen; wel vindt waar nodig onderlinge afstemming plaats.

Er worden overigens door de rijksoverheid jaarlijks gelden ter beschikking gesteld aan regionale overheden voor de sanering van de bodems van regionale wateren.

Conclusie:

Een gezamenlijke prioriteitstelling met de regionale overheden is niet noodzakelijk. Het Ontwerp-Beleidsplan behoeft op dit punt niet te worden aangevuld.

4.18 Reactie:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vraagt naar informatie over de mate van vervuiling van platen en geulen.

Antwoord:

Het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde is mede gebaseerd op een aantal onderbouwende nota's. In onder andere de nota "Beschrijving van de

Westerschelde" wordt ingegaan op de mate van vervuiling van diverse sedimentatiegebieden.

Er is ook meer gedetailleerde informatie aanwezig. De mate van verontreiniging op ca. 50 locaties in het intergetijdengebied van de Westerschelde is gerapporteerd in de notitie AXW-88.056 van Directie Zeeland van Rijkswaterstaat. Een rapportage van de kwaliteit van baggerlocaties in de geul van de Westerschelde kan men vinden in de notitie "De chemische kwaliteit van baggerspecie in de Westerschelde en de Zeeschelde" van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (IHE, Brussel, 1989) en het rapport T576 (1989) van het Waterloopkundig Laboratorium. Een overzicht van de kwaliteit van baggerspecie in havens langs de Westerschelde vindt men in de notitie AX-89.008. Onderhavige rapporten onderschrijven de bevinding dat, gaande van België richting zee, het sediment in België klasse 3 is en in het Nederlandse deel klasse 1 met in het oostelijk deel van de Westerschelde plaatselijk klasse 2. In de havens is de klasse hoger vanwege lokale lozingspunten.

De hierboven vermelde notities en rapporten zijn aanwezig bij Rijkswaterstaat en kunnen worden ingezien.

Conclusie:

De reactie betrof een verzoek om meer informatie en leidt niet tot een aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

4.19 Reactie:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vraagt hoe ernstig het oostelijk deel van de Westerschelde nu is vervuild, omdat het enerzijds gaat om klasse 1 en 2 vervuiling en anderzijds wordt opgemerkt dat er sprake is van ernstige vervuiling en vraagt tevens hoe de mate van vervuiling kan worden teruggedrongen.

Antwoord:

De Westerschelde valt op vele plaatsen binnen de -tamelijk ruime- grenzen van de klasse 1. Dat wil niet zeggen dat het sediment niet verontreinigd is; de kwaliteit van het sediment is veel slechter dan die van de Oosterschelde, waar van een groot aantal stoffen de natuurlijke achtergrondwaarde wordt bereikt.

De mate van vervuiling van de bodem dient vooral teruggedrongen te worden door vermindering van de lozingen van verontreinigende stoffen.

Conclusie:

De reactie was vooral gericht op het verkrijgen van informatie en leidt niet tot een aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

4.20 Reactie:

De Provinciale Milieuraad (13) merkt op dat bij onderzoeken naar samenstelling en kwaliteit van het Westerscheldewater overeenstemming moet zijn bereikt over de door de diverse partijen te hanteren meetmethoden en de daaruit voortkomende meetresultaten.

Antwoord:

Voor de vergelijkbaarheid van meetresultaten wordt er reeds gestreefd naar het hanteren van dezelfde meet- en analysetechnieken. Zolang dit niet het geval is, wordt er onder andere door gezamenlijke meetcampagnes met België voor gezorgd dat de analyseresultaten kunnen worden vergeleken. Inmiddels is het centrale Belgische laboratorium (IHE) aangesloten bij het Nederlandse monitoringonderzoek.

Conclusie:

De reactie was niet bedoeld om het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen, maar is meer een ondersteuning van initiatieven om te komen tot een betere samenwerking van diverse instanties en diensten.

4.21 Reactie:

De Stichting Het Zeeuwse Landschap (40) wijst er op dat er in het Ontwerp-Beleidsplan diverse acties zijn geformuleerd ten aanzien van de morfologische ontwikkelingen in het oostelijk deel van de Westerschelde en de ecologische consequenties daarvan. Gaarne wil zij beter worden geïnformeerd over de stand van zaken in het onderzoek en de beleidsvoorbereiding.

Antwoord:

De toegenomen bagger- en stortactiviteiten in het oostelijk deel gaan gepaard met een aantal knelpunten en ongewenste effecten. Het is daarom zeker de moeite waard om na te gaan of het doel, voldoende vaardiepte, kan worden gerealiseerd met minder baggerwerk.

De gebaggerde specie wordt gestort in eroderende buitenbochten van de hoofdgeul en in nevengeulen. Een groot deel hiervan komt door de stroming na relatief korte tijd weer op de drempels terecht, vanwaar het weer moet worden weggebaggerd.

De actiepunten E2, E4, M1 en M2 beogen dit "rondpompen" te doorbreken en het baggerwerk te minimaliseren, en wel op de volgende wijze:

- Door de nevengeulen voldoende op te vullen, orde niveau GLW, neemt de transportcapaciteit af en blijft initieel gestorte specie liggen. Daarmee worden feitelijk de nevengeulen aan het stroomvoerende profiel onttrokken. Ondersteund door een aan te leggen stroomgeleidingsconstructie wordt hierdoor een groter deel van het getijvolume door de hoofdgeul gedwongen, zodat deze zichzelf beter op de gewenste diepte houdt. Door vermindering van de dynamiek en de morfologische instabiliteit in dit gebied zullen betere mogelijkheden ontstaan voor gewenste positieve ecologische ontwikkelingen (actiepunten E4, M1 en M2).
- De in de eroderende buitenbochten gestorte baggerspecie verplaatst zich naar de binnenbocht van de geul en de drempels, vanwaar ze binnen korte tijd opnieuw moet worden opgebaggerd. De buitenbochtstortingen ter hoogte van het Land van Saeftinge veroorzaken mede de snelle verondieping van de kreken in dit gebied. Het aanbrengen van een definitieve oeverbescherming op deze plaatsen, waardoor het terugstorten van specie in de hoofdgeul kan worden beëindigd, levert een aanzienlijke bijdrage aan de verdere minimalisering van

de rondgepompte hoeveelheden (actiepunten E2).

Alternatieven voor de huidige methode van vaarwegonderhoud zullen pas na een grondig onderzoek en in overleg met de Belgische autoriteiten kunnen worden overwogen.

Conclusie:

De reactie bevat een verzoek om meer informatie. Het Ontwerp-Beleidsplan heeft op dit punt niet te worden aangevuld.

4.22 Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) eist met betrekking tot het beleid voor de waterbodem:

- formuleren van maatregelen als een concreet pakket met garanties voor een doelmatige aanpak;
- uitspreken van een snelle beëindiging van het gedoogbeleid met betrekking tot ongecontroleerde verspreiding van klasse 2 en 3-specie in de Westerschelde;
- gecontroleerde berging van specie anders dan klasse 1 uitgaande van de concentratienormering;
- aangeven wat de status is van het "nieuwe classificatiesysteem" (blz. 58 Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde), en of het ook toetsingskader is voor WVO-vergunningen;
- naast de uitwerking van een concentratienormeringssysteem dat in scherpte niet afwijkt van dat voor de overige Deltawateren, ook uitwerking te geven aan het vrachtnormensysteem zoals genoemd in de derde Nota waterhuishouding en dat reeds vastgesteld beleid is voor de Noordzee.

Antwoord:

- In de nota AX-89.008 (Waterbodembeleid Zeeuwse Rijkswateren) wordt uitgebreid ingegaan op het baggersverspreidingsbeleid in de Zeeuwse Rijkswateren. In deze nota wordt een aantal maatregelen aangekondigd. Inmiddels is met de MER voor een baggerdepot in of nabij de Westerschelde een aanvang gemaakt en is aangekondigd dat er in de Westerschelde vanaf 1 januari 1991 geen baggerspecie mag worden gestort die afkomstig is van baggervakken die worden beïnvloed door directe lozingen en waarvan de kwaliteit in klasse 3 valt. Het verspreiden van klasse 4 specie was al niet meer toegestaan. Thans gaat het hierbij om specie afkomstig uit de havens langs de Westerschelde en de Drempel van Zandvliet. Voor de berging van deze specie dient de ontwikkeling van scheidings- en reinigingstechnieken, in combinatie met geïsoleerde stort te worden voortgezet. Voor klasse 2 specie geldt momenteel dat deze in de Westerschelde mag worden verspreid, mits daarbij geen verslechtering optreedt van de kwaliteit van de waterbodem in het betreffende gebied.
- Het nieuwe classificatiesysteem is inderdaad het toetsingskader voor WVO-vergunningen.
- De tot op heden gehanteerde normering voor het storten van baggerspecie is te beperkt voor toepassing in zoute wateren als de Westerschelde. Het is dan ook de bedoeling om het nieuwe beleid voor zoute wateren uit de derde Nota waterhuishouding te gaan

volgen. Dit betekent dat voor de Westerschelde zowel kwaliteits- als vrachtnormeringen gehanteerd zullen worden. Aan de uitwerking van de normen voor vrachten wordt thans gewerkt en verwacht mag worden dat deze medio 1991 kunnen worden gehanteerd. Naast de kwaliteitsnormen zal dan ook de totale jaarlijkse vracht aan verontreinigingen, inclusief die van klasse 2 specie, als norm gelden voor het stortingsbeleid.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal met het vorenstaande worden aangevuld.

4.23

Reactie:

De Belgian Naval Reserve Club (24) stelt dat het gebruik van onderwatertoiletten op getijdenwateren geen probleem is. Het ledigen overboord van chemische toiletten wordt als een schadelijke factor erkend. De Belgian Naval Reserve Club is van mening dat het gebruik van chemische toiletten zou moeten worden beperkt.

Antwoord:

In goed uitgeruste jachthavens en aanlegplaatsen kan gebruik worden gemaakt van toiletten op de wal. Het gebruik van onderwatertoiletten is op deze plaatsen verboden. Het afval van chemische toiletten moet inderdaad verantwoord worden geloosd. Hiervoor zijn in vele jachthavens adequate voorzieningen getroffen. Het gebruik van chemische toiletten hoeft dus niet te worden beperkt.

Conclusie:

De reactie kan worden gezien als een ondersteuning van het Nederlandse beleid terzake. De reactie geeft geen aanleiding om in het Ontwerp-Beleidsplan wijzigingen aan te brengen.

4.24

Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) vraagt om aan te geven in hoeverre het huidige controle- en handhavingssysteem voor een goede milieukwaliteit voldoet. Tevens vraagt de Zeeuwse Milieufederatie maatregelen voor verbetering aan te geven.

Antwoord:

De controle op naleving van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (WVO) is enige jaren geleden geïntensiveerd. Alle bedrijfs(afvalwater)lozingen en lozingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties op de Westerschelde zijn opgenomen in een controleprogramma (bemonsteringsfrequentie van grote bedrijven 10 à 20 maal per jaar, van kleinere bedrijven ca. 5 maal per jaar). Meldingen van bedrijven of derden over onregelmatigheden worden daarnaast nagetrokken, zonodig gevolgd door bestuurlijk en/of strafrechtelijk optreden. Van de controles, zo is gebleken, gaat een duidelijk preventieve werking uit en zodoende wordt een wezenlijke bijdrage geleverd aan behoud, respectievelijk verbetering van de waterkwaliteit.

Ten behoeve van de uitvoering van het verder te intensiveren controleprogramma, mede noodzakelijk door de uitbreiding van het aantal te

controleren WVO-vergunningen, wordt door de Rijkswaterstaat meer capaciteit ingezet op handhavingstaken. Uitbreiding van de afdeling Vergunningverlening heeft reeds plaatsgevonden. Voor de Westerschelde kan door deze versterking een hernieuwde beoordeling plaatsvinden van de stand der techniek inzake de toegepaste zuiveringsmethoden, als gevolg waarvan mogelijk aanpassing van vergunningen zal plaatsvinden. Door intensivering van de handhaving en samenwerking met andere diensten zal de controle op bedrijfsafvalwaterlozingen, alsmede op andere WVO-plichtige activiteiten, worden versterkt.

Conclusie:

De reactie is een verzoek om nadere informatie en leidt dan ook niet tot aanpassing van de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan.

5. BERGING BAGGERSPECIE

5.1 Reacties:

De gemeente Reimerswaal (39) wijst op het recreatieconcentratiegebied bij de Appelzak zoals vastgelegd in het Streekplan Zeeland en op de reeds geleverde inspanning op het gebied van berging van vervuilde specie bij Hansweert.

De gemeente Terneuzen (35) verwijst naar een eerdere reactie in het kader van de MER.

De gemeente Borsele (21) wenst geen berging op hun grondgebied en verwijst eveneens naar hun eerder ingezonden reactie.

Het Havenschap Terneuzen (2) acht het onjuist dat voor de keuze van potentiële speciebergingslocaties wordt vooruitgelopen op de MER baggerspecie.

De Provinciale Milieu Raad (13) en de PPC (46) zijn van oordeel dat het onduidelijk is of voor specie van slechte kwaliteit die vrijkomt bij de verdieping, aangesloten kan worden bij de bergingslocatie voor specie uit havens en kanalen waarvoor een MER-procedure is gestart, dan wel dat aparte bergingsmogelijkheden moeten worden gezocht. Het ontbreken van een ruimtelijke reservering in het geval specie om kwaliteitsredenen niet in het Valkenissegebied geborgen kan worden schept onduidelijkheid, zonder dat dit hoeft te betekenen dat in Nederland naar een oplossing hiervan moet worden gezocht.

De Samenwerkende Kamers van Koophandel in Zeeland (16) merken op dat de afstemming van voornemens in verschillende plannen onduidelijkheden oproept.

Antwoord:

In het Ontwerp-Beleidsplan worden enkele locaties genoemd waar mogelijkheden aanwezig zijn voor de aanleg van een speciedepot voor vervuild slib en waar tevens een relatief geringe aantasting van de natuurwaarden kan worden verwacht. Dit speciedepot is noodzakelijk voor de berging van klasse 3 specie die vrijkomt bij de sanering van waterbodems en het nautisch onderhoud van havens en kanalen in de regio. In het Ontwerpplan wordt echter geen keuze gemaakt uit de potentiële bergingslocaties. Deze afweging vindt plaats in een aparte MER-procedure, waarvoor de richtlijnen inmiddels zijn vastgesteld. Opmerkingen en reacties over de locatiekeuze van het speciedepot dienen dan ook in het kader van deze MER-procedure te worden ingediend.

Wat de specie uit de vaargeul naar Antwerpen betreft kan het volgende worden opgemerkt. De bodem van de Westerschelde bestaat hoofdzakelijk uit klasse 1 specie, die in de nabijheid van de Rijksgrens met België overgaat in klasse 2. In de Zeeschelde komt klasse 3 specie voor. Bij eventuele realisering van de verdieping van de vaargeul is het dan ook niet erg waarschijnlijk dat op Nederlands grondgebied klasse 3 specie wordt aangetroffen. Dit betekent dat een ruimtelijke reservering voor de berging van klasse 3 verdiepingsspecie niet noodzakelijk wordt geacht. Voor de berging van vervuilde specie uit de Zeeschelde dient op Belgisch grondgebied een oplossing te worden gezocht. De bij de verdieping vrijkomende klasse 1 en 2 specie kan in beginsel in het

Westerscheldesysteem worden ingepast, waarbij verschillende mogelijkheden aanwezig zijn. Zo kan de klasse 1 specie bijvoorbeeld in het systeem worden verplaatst en deels ook worden aangewend voor de zandbehoefte. De overige specie kan, zoals dit momenteel ook reeds plaatsvindt, worden benut voor stortingen langs eroderende schorranden, slikken en oevers in het oostelijk deel van de Westerschelde en tevens worden aangewend voor de opvulling van nevengeulen tot laagwater-niveau en de verdere inrichting van het Valkenissegebied. Hierbij gelden onder meer als doelstellingen dat de intensiteit van het onderhoudsbaggerwerk op een zo laag mogelijk niveau gebracht moet worden en dat inpassing van de speciestortingen ecologisch goed moet worden afgewogen.

Tenslotte kan worden opgemerkt dat enkele recent uitgebrachte nota's, zoals de derde Nota waterhuishouding, in verband met het tijdstip van verschijnen niet in het Ontwerp-Beleidsplan vermeld zijn. Hierdoor heeft nog geen afstemming van voornemens kunnen plaatsvinden wat betreft de problematiek rond de verontreinigde baggerspecie. Het definitieve Beleidsplan zal echter met deze nieuwe nota's in overeenstemming zijn.

Conclusie:

In het Ontwerp-Beleidsplan zal worden verwezen naar de aparte MER-procedure die voor de berging van vervuild haven- en kanaalslib wordt doorlopen en zal afstemming plaatsvinden op enkele recent uitgebrachte (rijks)nota's. Overigens geven de reacties geen aanleiding om het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

5.2 Reactie:

De Provinciale Milieu Raad (13) acht het gewenst dat duidelijkheid wordt geboden over de omvang, zowel inhoud als oppervlakte, van een toekomstige locatie voor baggerspecie.

Antwoord:

Voor een provinciaal speci depot voor vuile baggerspecie wordt ruimte gezocht voor circa 6 miljoen m³ in één of meerdere depots in of nabij de Westerschelde.

Indien eerst zand of klei gewonnen wordt uit deze locatie(s) kan een nuttige bergingshoogte van 10 meter worden ingepast. Het benodigde totale oppervlak is dan 600.000 m² of 60 ha.

Conclusie:

De reactie leidt niet tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

5.3 Reacties:

Het belang van de Hooge Platen mag volgens de gemeente Oostburg (32) niet worden aangetast, noch door wijziging van de stroom, noch door vervuild slib.

De gemeente Reimerswaal (39) is van oordeel dat het Valkenissegebied niet mag worden opgehoogd met vervuild slib en dat de Appelzak niet in aanmerking dient te komen voor een speci depot.

De gemeente Borsele (21) stelt dat het grondgebied van de gemeente

gevrijwaard dient te blijven van speciebergings.

De Watersportvereniging Ellewoutsdijk (12) vreest geconfronteerd te worden met gebruiksvermindering door de aanwezigheid van een stortlocatie voor de jachthaven.

De Provinciale Milieuraad (13) merkt op dat het Beleidsplan de locatie Willebroeknol noemt, terwijl de startnotitie MER-baggerspecie hierover niet rept.

Antwoord:

In het kader van het onderhoud van de vaarweg en de eventuele verdieping van de Westerschelde zullen in de omgeving van de Hooge Platen geen stortingen plaatsvinden met vervuild slib.

In het Valkenissegebied wordt thans en zal ook bij andere opties alleen tot en met klasse 2 specie worden gestort met gebiedseigen materiaal.

Watersportvereniging Ellewoutsdijk hoeft niet te vrezen voor vuile speciestortingen in de Everingen (klasse 3 mag al niet meer gestort worden). Extra vervuiling van de haven hoeft niet te worden gevreesd. Het stortregime en de plaatselijke situatie zal ook geen verhoging van aanslibbing geven van de haven.

De Appelzak is een mogelijke locatie voor een speciedepot, die in de afwegingen bij de MER-procedure voor de berging van vervuild haven- en kanaalslib wordt meegenomen.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding om het Ontwerp-Beleidsplan op het punt van berging van baggerspecie aan te passen.

5.4 Reacties:

De Gewestelijke Raad voor Zeeland van het Landbouwschap (1) stelt zich op het standpunt dat verontreinigde baggerspecie buitendijks geborgen dient te worden en dat voorts niet duidelijk is waarom opslag onder water niet als optie is meegenomen, terwijl in de derde Nota waterhuishouding deze mogelijkheid uit milieuhygiënisch oogpunt redelijk gunstig wordt beoordeeld.

Het Waterschap Het Vrije van Sluis (29) pleit voor verschillende kleinschalige depots voor baggerspecie conform de reactie in het kader van de MER-procedure grootschalige baggerspecielocatie.

De gemeente Oostburg (32) pleit voor duidelijkheid over opslag van vervuilde specie in België en spreekt haar verbazing uit over het feit dat ten zuiden van de Hooge Platen een potentiële stortlocatie is opgenomen.

Antwoord:

Voor probleemspecie die vrijkomt bij de sanering van waterbodems en het op diepte houden van havens en kanalen moet in de omgeving van de Westerschelde bergingscapaciteit worden gevonden. In verband met de keuze van een bergingslocatie en de wijze van bergen van deze vervuilde specie is een afzonderlijke MER-procedure opgestart.

De richtlijnen hiervoor, waarover inspraak mogelijk was, zijn inmiddels vastgesteld. Verwacht wordt dat medio 1991 de MER-studies gereed

zullen zijn, waarna overleg en inspraak mogelijk zijn over de definitieve aanpak van de berging van deze vervuilde specie.

De stortlocatie ten zuiden van de Hooge Platen is niet bedoeld voor vervuilde baggerspecie uit havenbekkens; slechts klasse 1 of 2 specie die vrijkomt bij het onderhoud van de vaarweg (gebiedseigen specie) zal hier gestort mogen worden.

Wat de specie in België betreft wordt de storting van vervuilde bagger in de Westerschelde niet toegestaan. Voorts wordt bij België bepleit dezelfde uitgangspunten te hanteren voor stortingen in de Zeeschelde als voor de Westerschelde worden gehanteerd.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding om het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

6. **RECREATIE**

6.1 **Reactie:**

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vindt dat de belangen van de recreatieve sector ver onder de maat blijven. Er had een betere raadpleging plaats moeten vinden van achterban en overkoepelende belangenorganisaties.

Antwoord:

De opvatting dat de belangen van de recreatie onder de maat blijven wordt niet gedeeld. Binnen de mogelijkheden die de hoofddoelstelling biedt is zorgvuldig afgewogen in hoeverre nieuwe recreatieve ontwikkelingen inpasbaar zijn of inpasbaar zijn te maken.

Voor raadpleging van achterban en belangenorganisaties is in het planvormingsproces voldoende ruimte gelaten. Zo heeft gerichte raadpleging plaatsgevonden op basis van de nota Doelstelling en Uitgangspunten, zijn er informatieavonden georganiseerd rond het ontwerpplan en bestaat de mogelijkheid schriftelijk te reageren op het Ontwerp-Beleidsplan.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

6.2 **Reactie:**

Door verschillende insprekers wordt gepleit voor een verruiming van de uitbreidingsmogelijkheden van het ligplaatsenbestand in de Westerschelde.

De Belgian Naval Reserve Club (24) en Claude Parisi (38) wijzen op de belangrijke economische functie die een uitbreiding van een jachthaven kan hebben voor gemeenten en de plaatselijke middenstand. Ook wijzen zij er op dat het grootste deel van de tijd maar een beperkt percentage van de aanwezige jachten ook daadwerkelijk op de Westerschelde aan het varen is.

Volgens de ANWB (34) is de scheepvaartintensiteit in relatie met de beschikbare ruimte niet bijzonder hoog en dient daarom de uitspraak dat er geen ruimte is voor nieuwe jachthavens genuanceerd te worden. Gewezen wordt op het zuidelijk deel van de Westerschelde tussen Breskens en de Braakman en het noordelijk deel tussen Borsselle en Hansweert.

Antwoord:

Het beleid ten aanzien van de recreatievaart op de Westerschelde is reeds een reeks van jaren zeer terughoudend van karakter in verband met de belangrijke functie die de Westerschelde heeft voor de beroepsvaart. Bij de opstelling van het Beleidsplan is getracht dit beleid te nuanceren door te bezien op welke plaatsen de nautische belangen enige uitbreiding van de recreatievaart niet in de weg staan. Deze afweging heeft geleid tot de uitgangspunten zoals die zijn geformuleerd in de paragraaf watersport. Ten opzichte van het eerdere beleid betekenen deze uitgangspunten een zekere verruiming van de uitbrei-

dingsmogelijkheden. Verdere verruiming dan thans wordt voorgesteld is op grond van nautische belangen niet verantwoord.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan te wijzigen.

6.3 Reacties:

Diverse insprekers zijn het niet eens met het bevriezen van het aantal ligplaatsen in Terneuzen op het huidige aantal.

De Stichting Jachthaven Terneuzen (10) stelt dat er zich in de 44 jaar van haar bestaan geen ongevallen hebben voorgedaan. Zij wijst op het belang van het voortbestaan van de haven. Voor dit voortbestaan kunnen aanpassingen en uitbreidingen noodzakelijk zijn.

De Watersportvereniging Neusen (20) wijst op uitbreidingsmogelijkheden in de Oude Veerhaven en op de mogelijkheid met nieuwe ligplaatsen een sanering van wilde ligplaatsen te realiseren. De vereniging geeft voorts aan dat er alles aan gedaan wordt om de leden vaartechnisch "up to date" te houden.

Het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond (23) kan op zichzelf instemmen met de stelling dat de Westerschelde zich niet leent voor nieuwe grootschalige jachthavens. Bij kleinere uitbreidingen wordt nadrukkelijk gedacht aan Terneuzen omdat daar een grote behoefte is aan uitbreiding ten behoeve van de lokale bevolking. Het verbond noemt voorts de argumenten die ook door de watersportvereniging Neusen naar voren zijn gebracht.

De gemeente Terneuzen (35) kan niet instemmen met het bevriezen van het aantal ligplaatsen. Zij pleit nadrukkelijk voor het tenminste nog kunnen benutten van de bestaande capaciteit.

Claude Paris (38) wijst op het grote belang van uitbreiding van de jachthaven voor de economische groei van de gemeente.

Antwoord:

Het voortbestaan van de jachthaven is, in tegenstelling tot wat in een van de reacties wordt gesuggereerd, niet in gevaar. Het Ontwerp-Beleidsplan biedt de ruimte om eventuele aanpassingen die voor dit voortbestaan noodzakelijk zijn te verrichten. Waar het in essentie om gaat is dat het aantal vaarbewegingen dat door de jachthaven wordt gegenereerd op het huidige niveau gehandhaafd blijft. De specifieke ligging van Terneuzen aan een kruispunt van vaarwegen geeft voldoende aanleiding om vanuit nautische overwegingen zeer terughoudend te zijn ten aanzien van uitbreiding van de jachthavencapaciteit. Indien de gemeente Terneuzen onder "de bestaande capaciteit" verstaat een geringe uitbreiding door herinrichting binnen de huidige begrenzing van het jachthavengedeelte van de Oude Veerhaven, behoeft daartegen geen bezwaar te bestaan.

Conclusie:

In het Ontwerp-Beleidsplan zal worden opgenomen dat een geringe uitbreiding van het aantal ligplaatsen door herinrichting van de jachthaven binnen de huidige begrenzing niet op problemen stuit.

6.4 Reactie:

De gemeente Borsele (21) acht een uitbreiding tot maximaal 150-200 ligplaatsen in Hoedekenskerke aanvaardbaar gezien de ligging aan rustig nevenvaarwater.

Antwoord:

De ligging aan rustig nevenvaarwater kan op zichzelf een rol spelen bij de afweging of uitbreiding van het aantal ligplaatsen op een bepaalde locatie tot de mogelijkheden behoort. In het geval van Hoedekenskerke is ook de ligging aan rustig vaarwater de reden geweest hier meer ruimte te bieden dan elders. Dit neemt niet weg dat een jachthavenontwikkeling op die plaats een uitstraling heeft op andere, minder rustige, delen van de Westerschelde. Niet aannemelijk is immers dat de recreatievaart zich zal beperken tot het gebied in de onmiddellijke nabijheid van Hoedekenskerke. Op basis van deze overwegingen is er voor gekozen wel groei toe te staan, maar niet in die mate dat belangrijke gevolgen kunnen ontstaan in andere delen van het plangebied.

Met het aantal van 75 is bedoeld een orde van grootte aan te geven en niet een exact aantal. Geconcludeerd kan worden dat het goed is dit wat beter tot uitdrukking te brengen door de aantallen 50 en 100 als marges aan te geven.

Conclusie:

De keuze om de haven van Hoedekenskerke groeimogelijkheden te bieden in de orde van grootte van 75 ligplaatsen kan worden gehandhaafd. Waar in de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan exacte aantallen worden genoemd is het beter deze te vervangen door een orde van grootte van 50 tot 100.

6.5 Reacties:

Rijkswaterstaat (18) acht, gelet op de beschikbare ruimte buiten de hoofdvaarweg, de zeewaardigheid van de jachten en het vakmanschap van de bemanning, verruiming van jachthavencapaciteit in het westelijk deel en het mondingsgebied van de Westerschelde mogelijk.

Overigens merkt Rijkswaterstaat op dat de Vissershaven te Vlissingen inmiddels is ingericht en plaats biedt aan ongeveer 80 jachten. De naam van de haven is gewijzigd in de Michiel de Ruijterhaven.

De Zeeuwse Milieu Federatie (41) pleit tegen een verdere uitbreiding van de jachthaven Breskens in verband met onaanvaardbare verhoging van de druk op de Hooge Platen.

Antwoord:

Er zijn twee overwegingen waarom terughoudendheid bestaat ten aanzien van uitbreiding van het aantal ligplaatsen in het westelijk deel van de Westerschelde. Op de eerste plaats speelt de ligging ten opzichte van de vaargeul voor de beroepsvaart een rol. Met name de ligging van de jachthavenaccommodatie in Vlissingen is vanuit nautische overwegingen verre van optimaal. Op de tweede plaats is de ligging ten opzichte van het Hooge Platen-complex van belang. Nu aan dit gebied een natuur-aanduiding is gegeven dienen nieuwe ontwikkelingen in de directe

nabijheid die een bedreiging vormen voor de waarden van dit gebied met terughoudendheid te worden benaderd.

Nu desondanks het beleid nog ruimte biedt voor nieuwe ontwikkelingen (Braskens) en er zeer recent in dit gebied een nieuwe jachthaven is opgericht (Vlissingen, Michiel de Ruijterhaven) zijn deze beide overwegingen te meer van belang. Op grond hiervan bestaat er onvoldoende reden om het beleid op dit punt aan te passen.

De opmerking over de nieuwe haven in Vlissingen is juist.

Conclusie:

Op het punt van het aantal ligplaatsen in het westelijk deel van de Westerschelde behoeft het Ontwerp-Beleidsplan niet te worden aangepast.

De tekst zal worden geactualiseerd met betrekking tot de nieuwe accommodatie in Vlissingen (Michiel de Ruijterhaven, 80 ligplaatsen).

6.6

Reacties:

Het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond (23) is van mening dat op een aantal locaties de mogelijkheden voor het aanleggen van een bescheiden accommodatie voor de opvang van de huidige passanten nader onderzocht moeten worden.

De ANWB (34) wijst er op dat het uit veiligheidsoverwegingen zeer gewenst is dat er een aantal passanten- en/of vluchthavens voor de recreatievaart bijkomt. Daarbij wordt gedacht aan verbetering van enkele bestaande, nu droogvallende, haventjes zoals in Ellewoutsdijk, Hoedekenskerke en Paal of het inrichten van een passantenvoorziening in Hansweert, eventueel gekoppeld aan een jachthaven.

Antwoord:

Het geformuleerde, terughoudende beleid ten aanzien van jachthavenontwikkeling is er op gericht om de totale recreatievaart op de Westerschelde geen al te grote groeimogelijkheden te bieden. Waar het gaat om de opvang van de huidige passanten en/of het bieden van een vluchtmogelijkheid voor de huidige gebruikers is geen sprake van uitbreiding van de recreatievaart maar van maatregelen gericht op het bestaande gebruik. Vanuit nautische overwegingen ontmoeten dergelijke voorzieningen dan ook geen bezwaren. In beginsel is nieuwe accommodatie voor passanten daarom in het beleid inpasbaar. Wel zal uiteraard van geval tot geval een afweging dienen plaats te vinden tegen andere aanwezige belangen.

Conclusie:

In de tekst van paragraaf 5.2.3.1 van het Ontwerp-Beleidsplan zal worden toegevoegd dat in beginsel ruimte aanwezig is voor een beperkte uitbreiding van het aantal voorzieningen voor passanten- en vluchtplaatsen.

6.7

Reactie:

De HISWA (19) benadrukt het grote belang voor de watersport van de aanwezigheid en instandhouding van een functioneel hoofdtoervaartnet. Het beleid zou er derhalve op gericht dienen te zijn om de beschik-

baarheid van de Westerschelde als onderdeel van het hoofdtoervaartnet voor de recreatievaart te waarborgen.

Antwoord:

Voor bezorgdheid over het beschikbaar blijven van de Westerschelde als onderdeel van het hoofdtoervaartnet geeft het Ontwerp-Beleidsplan geen aanleiding. Het plan is er niet op gericht de recreatievaart terug te dringen doch om daar waar (mogelijke) conflicten bestaan met andere functies deze conflicten door middel van gericht beleid op te lossen of te voorkomen. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij de voorstellen om te komen tot uitbreiding van de speciale betonnen voor kleinere vaartuigen.

Conclusie:

De opmerking kan voor kennisgeving worden aangenomen.

6,8

Reacties:

De gemeente Montenis (15) en de gemeente Terneuzen (35) vinden het geen juist uitgangspunt dat regulering van het plankzeilen zou kunnen geschieden op basis van APV's (Ontwerp-Beleidsplan pagina 47). In verband met de uniformiteit achten zij het juist om voor het plankzeilen een algemene beleidsregel op te stellen. Geconstateerd wordt dat regulering via APV's niet aansluit bij de tekst op pagina 69 waar wordt vermeld dat de ontwikkelingen zullen worden gevolgd en waar nodig dit zal kunnen leiden tot nadere invulling van het beleid. Voorgesteld wordt om reeds in het Ontwerp-Beleidsplan hiervoor een voorzet te geven.

Antwoord:

In het Ontwerp-Beleidsplan wordt gesteld dat de omvang van de plankzeilsport in de Westerschelde niet van dien aard is om deze met behulp van inrichtingsmaatregelen te proberen te beïnvloeden. Het Ontwerp-Beleidsplan doet derhalve geen gerichte uitspraken om de plankzeilsport nader te reguleren. Wel wordt aangekondigd dat wanneer een situatie ontstaat waarin sturing wel op zijn plaats is, er op dat moment een nadere invulling van het beleid zal plaatsvinden. Om dit te kunnen signaleren is het uiteraard noodzakelijk de vinger aan de pols te houden. Wanneer op lokaal nivo problemen met het plankzeilen (dreigen te) ontstaan, vormen gemeentelijke APV's een middel om één en ander te reguleren. Zoals door de twee gemeenten gesignaleerd wordt, bestaat daarbij inderdaad het gevaar dat de uniformiteit in de regelgeving te wensen over laat. In verband daarmee zal worden bezien welke mogelijkheden aanwezig zijn om voor een eventuele regulering van het plankzeilen een provinciale verordening uit te vaardigen, zodat voor de gehele Westerschelde algemeen geldende regels worden gehanteerd.

Conclusie:

In verband met de uniformiteit van de regelgeving zal het Ontwerp-Beleidsplan op het punt van de regulering van het plankzeilen worden aangepast.

6.9 Reactie:

Het lijkt de Deltafederatie (17) veel zinniger om in plaats van het aankondigen van allerlei restricties voor de sportvisserij eerst de aard en omvang ervan te inventariseren. Er wordt gesteld dat de huidige sportvisserij nauwelijks gevolgen heeft voor de andere functies in de Westerschelde.

Antwoord:

De sportvisserij levert in de huidige situatie geen noemenswaardige conflicten op met andere belangen. Er is derhalve geen reden om hiervoor een sterk terughoudend beleid te formuleren. Uitbreiding van de sportvisserij behoort tot de mogelijkheden voorzover andere belangen zich daartegen niet verzetten. Daarbij zal in ieder geval de relatie met de zeeaaspitterij gezien moeten worden omdat meer sportvisserij zal leiden tot een grotere behoefte aan zeeaas. Ook zal de mogelijke extra druk op het Hooge Platengebied hierbij betrokken moeten worden. De reactie van de inspreker is in zoverre terecht dat de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan op dit punt wellicht te terughoudend is geformuleerd.

Conclusie:

De tekst van het Ontwerp-Beleidsplan zal zodanig worden aangepast dat de formulering ten aanzien van de mogelijkheden van de sportvisserij positiever zal worden gesteld (ja, mits in plaats van nee, tenzij).

6.10 Reacties:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vindt dat de niet beroepsspitters van zeeaas moeten kunnen blijven steken waar ze dat altijd al gedaan hebben.

De Deltafederatie (17) vindt dat er eerst onderzoek moet komen naar de aanwezigheid van zeeaaspitters in de Westerschelde en hun relatie tot de vogelstand alvorens gefundeerde beslissingen kunnen worden genomen. Voorts wordt gewezen op noodzakelijk overleg met de belanghebbenden. De verstorende effecten van de zeeaaspitterij voor fouragerende vogels worden in het Ontwerp-Beleidsplan overtrokken. De achteruitgang van de vogelstand is veel meer te wijten aan andere oorzaken (industrie, scheepvaart e.d.). Gevraagd wordt om een meer genuanceerde benadering van het spitten.

Antwoord:

In beginsel bezitten alle schorren en slikken in de Westerschelde natuurwaarden. In de Uniforme Planologische Regeling zijn deze waarden aangegeven in de dubbelbestemming waterstaatsdoeleinden en natuurwetenschappelijke betekenis.

In het kader van het Beleidsplan heeft een selectie plaatsgevonden van de meest kwetsbare gebieden. Voor deze gebieden wordt in het Beleidsplan een terughoudend beleid gevoerd. De andere gebieden hebben de mogelijkheid voor recreatief medegebruik. Bij de selectie van gebieden is overigens nauwlettend toegezien op de regionale spreiding. Uitgangspunt daarbij is dat er binnen elk deelgebied

binnen redelijke afstand een zone dient te zijn waar recreatief medegebruik mogelijk is.

Voor het spitten van zeeas betekent deze regeling dat nu is aangegeven binnen welke gebieden de spitvergunningen kunnen worden afgegeven. De indruk bestaat dat het aantal gebieden dat hiervoor beschikbaar is ruim voldoende zal zijn om aan de behoefte van de spitters van zeeas te kunnen voldoen.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

6.11 Reactie:

De gemeente Kapelle (28) is van oordeel dat de cultuurhistorische waarde van de Biezelingse Ham niet aanwezig is en bepleit de mogelijkheid van recreatief medegebruik zonder dat dit betekent dat er recreatieve plannen voor deze omgeving in gedachten zijn.

Antwoord:

De Biezelingse Ham is de in het landschap zichtbare, en als zodanig herkenbare uitmonding van het Zwake, een voormalig geulsysteem in Zuid-Beveland. De cultuurhistorische waarde is hierin gelegen. Recreatief medegebruik zonder landschappelijke ingrepen laat deze waarden onverlet. De in de oeverstroken aangebrachte zonering "wel/geen recreatief medegebruik mogelijk" is vooral gebaseerd op de kwetsbaarheid uit oogpunt van natuurwaarden en heeft met name betrekking op mogelijkheden voor uitbreiding van oeverrecreatie. Dit laatste staat, blijkens de reactie van de gemeente, niet ter discussie.

Conclusie:

Tekst op pagina 96 van het Ontwerp-Beleidsplan -hoofdstuk zonering-verduidelijken.

Er is geen noodzaak om de aanduiding in de zonering ter plaatse aan te passen daar recreatieve plannen/uitbreiding van de overrecreatie niet ter discussie staat.

De huidige situatie met beperkte recreatie vanaf de dijk kan gehandhaafd blijven.

7. VISSERIJ

7.1 Reacties:

De Nederlandse Visserijbond, afdeling Zuid-Nederland (3), de Visserijvereniging Colvis (4), de Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) alsmede de Vereniging Zeeuwse Visserijbelangen (9) en het Produktschap voor Vis- en Visserijprodukten (25) geven te kennen niet bekend te zijn met onderzoek dat ten grondslag heeft gelegen aan de in het Ontwerp-Beleidsplan opgenomen kenmerken en ontwikkelingsgang van de visserij op de Westerschelde. Daarnaast wordt door dezelfde insprekers gewezen op het feit dat ook Breskens aanvoerhaven voor zeevisserij is naast Vlissingen, alsmede het feit dat enkele minder frequent voorkomende vormen van visserij (sleepnet, ankerkuil) of als bijvangst gevangen vissoorten niet zijn vermeld.

De Nederlandse Visserijbond (3) en de VBHWO (8) zijn van mening dat ten onrechte geen recent onderzoek naar de kraamkamerfunctie van de Westerschelde beschikbaar is.

Antwoord:

De typering van de huidige positie van de beroepsvisserij op de Westerschelde ten opzichte van de positie van gebieden en perioden die deze visserij in het verleden innam is gebaseerd op een vergelijkende analyse, uitgevoerd in het kader van het project Westerscheldestudies door de Rijksuniversiteit te Utrecht (Ravensbergen, Scheele: De visserij op de Westerschelde). Voor de vragen dan wel de meningen dat de typering niet overeenstemt met eigen bevindingen wordt naar genoemd onderzoek verwezen.

In de typering die deel uitmaakt van het Ontwerp-Beleidsplan is niet gestreefd naar volledigheid van vangstmethoden of vissoorten maar is getracht de hoofdlijn aan te geven. Niettemin bestaat tegen een enkele aanvulling geen bezwaar met name waar een beleidsmatig aspect aan een bepaalde vorm van visserij verbonden is, bijvoorbeeld sleepnetvisserij bij de Hooge Platen (zie overige reacties visserij).

Conclusie:

In Ontwerp-Beleidsplan toevoegen: Breskens tevens aanvoerhaven zeevisserij; sleepnetvisserij onder andere op harders in het gebied van de Hooge Platen.

7.2 Reacties:

De Vereniging Zeeuwse Visserijbelangen Zevibel (9) stemt in met het voorgestane beleid ten aanzien van gunstiger voorwaarden voor visserij en kraamkamerfunctie doch is bevreemd voor verbodsbepalingen, bijvoorbeeld wat betreft de sleepnetvisserij.

Het Zeeuwse Landschap (40) bepleit een verbod op de commerciële visserij op harders en geen visserij met sleepnetten in het Hooge Platen-gebied tussen 1 april en 1 oktober.

Antwoord:

De visserij op harders wordt aan de randen van het Hooge Platen-complex uitgeoefend met de zegen als vangstmiddel. Daarbij vindt door-

gaans betreding plaats en daarmee verstoring van de rust ter plaatse. Commercieel gezien gaat het in Breeskens slechts om een aanvoer van enkele honderden kilo's per jaar, wat niet wegneemt dat in individuele gevallen deze bijvangst in de zomermaanden van belang kan zijn. In het licht van de functie die aan het Hooge Platencomplex in het Ontwerp-Beleidsplan is toegekend en de noodzaak van samenhang in de maatregelen om die functie te waarborgen is een restrictief beleid met betrekking tot de hardervisserij op zijn plaats.

De sleepnetvisserij op garnalen vindt vooral plaats buiten de diepere geulen, ook in de omgeving van het Hooge Platen-complex. Ervaringen in de Waddenzee geven te zien dat deze vorm van visserij geen wezenlijke verstoring van de rust tot gevolg behoeft te hebben. Ook de situatie op de Westerschelde in het verleden geeft geen reden om aan te nemen dat garnalenvisserij in de omgeving en de geschiktheid van de Hooge Platen als rustgebied voor zeehonden elkaar niet zouden verdragen.

Conclusie:

Toevoegen aan het Ontwerp-Beleidsplan het voornemen restrictieve maatregelen te treffen ten aanzien van de visserij op harders rond het Hooge Platen-complex uitsluitend in verband met betreding die daarbij plaatsvindt. Geen aanpassingen wat betreft garnalenvisserij.

7.3

Reacties:

De Vereniging Zeeuwse Visserij Belangen Zevibel (9) stemt niet in met het in het Ontwerp-Beleidsplan voorgestelde restrictief beleid voor de kokkelvisserij in het Hooge Platen-complex. Uitbreiding van de kokkelvisserij wordt zelfs mogelijk geacht zonder de doelstelling van het plan aan te tasten.

Ook het Produktschap voor Vis- en Visserijprodukten (25) is van mening dat een restrictief beleid niet wenselijk is. Er zou te weinig bekend zijn over de effecten van mechanische kokkelvisserij in de Westerschelde, bijvoorbeeld op het voedselaanbod voor vogels. Daarnaast zou de rustversturende werking gering zijn gezien het seizoensgebonden karakter van de visserij en het geringe aantal schepen. Vrees voor meer belangstelling voor kokkelvisserij op de Westerschelde acht men ongegrond.

De Nederlandse Visserijbond, afdeling Zuid-Nederland (3), stelt dat de verstoring door kokkelvisserij niets met het verdwijnen van zeehonden te maken heeft.

Het Zeeuwse Landschap (40) constateert een toename van de intensiteit van de kokkelvisserij op de Hooge Platen. De voorgestelde maatregelen worden ondersteund, gewezen wordt tevens op het belang van rust in het belangrijkste ruigebied voor bergeenden in Nederland en de biotoop voor zandspijering die van belang is voor fouragerende sterns.

Ook de Zeeuwse Milieu Federatie (41) onderstreept het belang van een restrictief beleid met betrekking tot visserij op de Hooge Platen.

Antwoord:

Een restrictief beleid voor de kokkelvisserij in het Hooge Platen-

complex wordt van belang geacht vanuit het voorgestane procesbeheer, juist in dit deel van de Westerschelde. Onderzoek in Waddenzee en Oosterschelde heeft aangetoond dat mechanische kokkelvisserij duidelijk ingrijpt in de bodemfauna en daarmee in ieder geval lokaal effect heeft op het voedselaanbod voor vogels. De reactie van het Zeeuws Landschap geeft aan dat er ook een relatie is met het voedselaanbod voor de broedkolonie van sterns op het complex, dit laatste temeer daar kokkelvisserij hier buiten het eigenlijke kokkelvisserijseizoen wordt bedreven. Voor de instandhouding van de natuurwaarden is daarnaast rust erg belangrijk. Hoewel het verdwijnen van de zeehondenpopulatie moeilijk aan de visserij is toe te schrijven, is rust essentieel in de periode waarin jonge dieren worden gezoogd. Voor herintroductie van de zeehond in dit gebied is rust derhalve een voorwaarde. Dit geldt ook in meer algemene zin zoals uit de reacties blijkt. Deze belangen dienen voorts geplaatst te worden ten opzichte van het feit dat slechts een beperkt aantal schepen in dit gebied de kokkelvisserij uitoefent, waarbij overigens een toenemende interesse vanuit de kokkelvisserij voor dit gebied is geconstateerd. Of intensivering van visserij zal optreden hangt af van kokkelbestanden en maatregelen elders en van de ontwikkeling van het kokkelbestand in de Westerschelde. Wel is duidelijk dat bij "aantrekkelijke" toename van het kokkelbestand bevissing niet zal worden nagelaten.

Conclusie:

Restrictief beleid kokkelvisserij ter plaatse van de Hooge Platen handhaven; de reacties leiden niet tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

7.4 Reacties:

De Nederlandse Visserijbond, afdeling Zuid-Nederland (3), merkt op dat er in de Westerschelde geen verhuurde visgronden zijn, maar dat er sprake is van 'gemene weidevisserij'.

Het Zeeuwse Landschap (40) wenst betrokken te worden bij het verlenen van visvergunningen voor wat betreft de omgeving van de Hooge Platen.

Antwoord:

In de Westerschelde worden thans geen visserijpercelen uitgegeven. Van vergunningen voor visrechten kan in de Westerschelde op basis van het tractaat met België geen sprake zijn. Het regelen van de visserij kan op dit moment derhalve alleen plaatsvinden door toepassing van instrumenten zoals de Natuurbeschermingswet.

Conclusie:

De tekst in het Ontwerp-Beleidsplan zal wat de verhuurde visgronden betreft worden aangepast.

7.5 Reactie:

De Belgian Naval Reserve Club (24) wijst op de verarming van de voedselstand voor vooral bodemvissen als gevolg van de methoden die bij de kokkelvisserij worden toegepast. Ook wijst zij op de nadelige gevolgen van de boomkorvisserij.

Antwoord:

Bij de kokkelvisserij gaat het om de verhouding tussen oogst en neveneffecten van deze visserij op het gebruik van kokkels en andere bodemfauna door consumenten als vogels en vissen. Informatie over de vangstgegevens van kokkels in de Westerschelde is beperkt. De intensiteit van de visserij is niet vergelijkbaar met andere gebieden (bijv. Oosterschelde, Waddenzee), waarvoor is aangetoond dat de bodemfauna (incl. kokkels) na bevissing met gemiddeld 75-80% vermindert. De herstelduur is 1-4 jaar. Onderzoek naar nadelige effecten op de voedselvoorraad voor vogels en vissen is evenmin uitgevoerd.

Mechanische kokkelvisserij concentreert zich momenteel in plaatgebieden westelijk van de Hooge Platen in perioden waarin andere gebieden gesloten zijn. In het Hooge Platen-complex wordt een restrictief beleid voor de kokkelvisserij voorgestaan, omdat bekend is dat lokaal een negatief effect op het voedselaanbod voor vogels kan ontstaan.

Of intensivering van visserij zal optreden hangt af van kokkelbestanden en maatregelen elders en van de ontwikkeling van het kokkelbestand in de Westerschelde. Eenvoudige maatregelen waaraan dan gedacht kan worden om de visserij ter plaatse te beperken, zijn beperking van bevisbare gebieden en/of het invoeren van een visseizoen zoals in andere gebieden. Wel is duidelijk dat de capaciteit van de kokkelvloot momenteel veel groter is dan de huidige omvang van de vangsten aan kokkels in feite toestaat. Bij een "aantrekkelijke" toename van het kokkelbestand zal bevissing dan ook niet worden nage laten. Dit kan verarming van de bodemfauna teweegbrengen en remt een mogelijke verrijking af.

De boomkorvisserij in de Westerschelde wordt hoofdzakelijk uitgeoefend voor de vangst van garnalen, daarnaast wat tong. Uit Noordzee-onderzoek zijn schadelijke effecten op het ecosysteem aangetoond. De bevissingsintensiteit daar is echter niet vergelijkbaar met die op de Westerschelde. Andere ingrepen, zoals uitdiepen, baggerwerkzaamheden en storten specie, oefenen een veel groter effect op de bodemfauna uit dan de boomkorvisserij in de Westerschelde. In de toekomst kunnen de effecten van verschillende ingrepen mogelijk verschuiven, met name als de boomkorvisserij fors zou toenemen. Dit is vooralsnog niet te verwachten.

Conclusie:

De reactie is een ondersteuning van het beleid en leidt niet tot een aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

8. WATERKERINGEN

8.1 Reacties:

Zowel het Waterschap Noord- en Zuid-Beveland (6) als Het Vrije van Sluis (29) kunnen zich in principe vinden in de doelstelling om de keuze van de toe te passen oeververdedigingsmaterialen bij reconstructie en nieuwbouw mede af te stemmen op het instandhouden van flora en fauna in de intergetijdenzones. Het daadwerkelijk daaraan vormgeven zal echter volgens hen mede afhangen van financiële factoren, zoals een rijksbijdrage.

Antwoord:

Het overleg met betrekking tot dit onderwerp moet nog opgestart worden. Hierbij zou kunnen worden gedacht aan een zelfde overlegkader als de werkgroep Beheer Waterkeringen Oosterschelde, waarin de toe te passen oeververdedigingsmaterialen langs de Oosterschelde aan de orde komen. In deze werkgroep zijn het Rijk, de Waterschappen en de Provincie vertegenwoordigd.

In het overleg dient gestreefd te worden naar overeenstemming over de toe te passen oeververdedigingsmaterialen mede op grond van de doelstellingen en acties zoals deze zijn opgenomen in de derde Nota waterhuishouding en in het Nationaal en het Zeeuws Milieubeleidsplan.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

8.2 Reacties:

De Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken in Zeeland (16), alsmede de gemeente Oostburg (32) ondersteunen vanuit de toeristisch-recreatieve optiek van harte het streven naar het handhaven van de kust door middel van zandsuppleties.

Antwoord:

Het verdedigen van de zachte kusten door middel van zandsuppleties wordt al enige jaren toegepast. Daar de regering als criterium voor het beleid heeft gekozen voor handhaving van de kustlijn op de plaats waar deze in 1990 was gelegen, wordt verwacht dat het aantal suppleties nog verder toenemen.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

8.3 Reactie:

Het Waterschap Noord- en Zuid-Beveland (6) is van mening, dat voor zover het moeten aanbrengen van oeverbescherming een gevolg is van verdiepingswerken in de Westerschelde ten behoeve van de scheepvaart, de kosten daarvan volledig ten laste van de vaarwegbeheerder moeten komen.

Antwoord:

Indien het moeten aanbrengen van verdedigingswerken aantoonbaar het gevolg is van verdiepingswerkzaamheden, vormen de kosten hiervoor onderdeel van de totale uitvoeringskosten van de verdieping.

Conclusie:

In het Ontwerp-Beleidsplan zal een zinsnede over deze aantoonbare relatie worden opgenomen.

8.4 Reactie:

Het Waterschap Het Vrije van Sluis (29) is van mening, dat de waterkeringbeheerder onder alle omstandigheden de instandhouding van de waterkering moet kunnen uitoefenen. Aspecten van medegebruik van de zeewering, alsmede invloeden van overige belangen dienen ten opzichte van de waterkerende functie als nevenbelang te worden gehonoreerd.

Antwoord:

In het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde is in hoofdstuk 5.2.5 met nadruk de bescherming van de zeeweringbelangen genoemd. Verder bieden de Verordening Waterkering en Waterbeheersing Zeeland, het Rijkszeeweringenreglement, alsmede het streekplan en de gemeentelijke bestemmingsplannen voldoende bescherming en geven de hoogste prioriteit aan de waterkerende functie.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

8.5 Reactie:

Rijkswaterstaat (18) wijst in haar reactie op het feit, dat bij duinen het weren van bouwwerken en andere obstakels uit de zogenaamde reserveringsstroken, niet via de Verordening Waterkeringen of het Rijkszeeweringenreglement, maar langs planologische weg wordt geregeld.

Antwoord:

De opmerking is terecht.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt worden aangepast.

9. JACHT

9.1 Reactie:

De Dienst der Domeinen van het Ministerie van Financiën (5) merkt op dat in het Ontwerp-Beleidsplan er van wordt uitgegaan dat de jacht op de Westerschelde beperkt dient te blijven tot beheerjacht. Hierbij wordt echter aangetekend dat er momenteel nog geen wettelijk instrumentarium van kracht is dat de verhuring van het jachtgenot op de Westerschelde (schorren/slikken en open water) uitsluit dan wel beperkt. Het is dan vaststaand domeinbeleid dat de Staat niet eenzijdig besluit tot beëindiging van de jachtverhuring aan zittende huurders.

In concreto gaat het om huurders die het jachtgenot reeds decennia lang tot tevredenheid van de Staat hebben uitgeoefend. Wel kan er geanticipeerd worden op een toekomstige wettelijke bescherming van de natuurbelangen van de Westerschelde, die met zich meebrengt dat de jacht in de toekomst dient te worden uitgesloten dan wel dient te worden beperkt tot de zogenaamde beheerjacht. De regels van behoorlijk bestuur vereisen echter dat er dan door de Staat wel een redelijke overgangstermijn in acht genomen dient te worden, ten einde de huurders de gelegenheid te geven zich erop in te stellen dat zij het jachtgenot kwijtraken.

Voor de gebieden in de Westerschelde die zijn of worden aangewezen als Staatsnatuurmonument valt de jacht onder het regiem van de Natuurbeschermingswet. Daarin zijn stringente voorwaarden opgenomen waaraan de jacht moet voldoen. Ook schade-aanspraken ten gevolge van wildoverlast zijn dan geregeld (Jachtfonds).

Anders ligt het bij de gebieden die niet als Staatsnatuurmonument zijn (of worden) aangemerkt. De eigenaar i.c. de Staat is met betrekking tot deze gebieden volledig aansprakelijk voor wildschade. Als het Ontwerp-Beleidsplan zonder meer wordt gevolgd heeft dit voor de Staat de consequentie dat verhuring van jacht in principe niet dient te geschieden doch dat eventuele schade ten gevolge van het niet jagen rechtstreeks op de Staat kan worden afgewenteld. In het Ontwerp-Beleidsplan wordt wel beheerjacht genoemd ter voorkoming van schade aan landbouw of waterkeringen, doch dit biedt voor de Staat, zonder aanvullende schriftelijke afspraken, geen waarborgen ter voorkoming van schadeclaims. Immers de Staat is in juridische zin vrij om de volledige jacht te verhuren.

Besluit de Staat op vrijwillige basis de jacht niet of onder beperkende voorwaarden te verhuren, dan is de Staat als eigenaar volledig aansprakelijk voor eventuele wildschadeclaims als gevolg hiervan. Zonder nadere, schriftelijk vastgelegde, regeling omtrent de afhandeling van wildschadeclaims acht de Staat zich als privaatrechtelijk persoon optredend echter niet gebonden aan het gestelde omtrent de jacht in het Ontwerp-Beleidsplan.

Antwoord:

Een belangrijk uitgangspunt om de in de hoofddoelstelling van het Ontwerp-Beleidsplan toegekende natuurfuncties te realiseren is dat de rust in het estuarium zoveel mogelijk moet worden gehandhaafd.

Jacht buitendijks staat met dit uitgangspunt op gespannen voet. Er wordt dan ook naar gestreefd de jacht tot een minimum te beperken en alleen dan toe te passen indien dit noodzakelijk wordt geacht ter voorkoming van schade aan de landbouw of de waterkeringen, danwel indien dit uit oogpunt van natuurbeheer gewenst wordt.

Het is vanzelfsprekend dat de realisering van het gestelde in het Ontwerp-Beleidsplan niet eerder kan plaatsvinden dan op daartoe geëigende momenten zoals bij beëindiging van lopende jachthuurovereenkomsten, danwel op vrijwillige basis tussentijds.

De tekst in het Ontwerp-Beleidsplan sluit overigens jacht in het buitendijkse gebied niet uit. De strekking van de tekst in het beleidsplan is "geen jacht tenzij ...". Hierdoor kunnen eventuele schadeclaims worden ondervangen danwel daar nadere afspraken over worden gemaakt.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan.

9.2

Reactie:

De Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (31) constateert naar aanleiding van paragraaf 5.2.6 van het Ontwerp-Beleidsplan dat in de toekomst in het gehele buitendijkse Westerscheldegebied alleen nog maar gejaagd moet worden uit een oogpunt van schadepreventie. Zij menen echter dat dit een onjuist uitgangspunt is, aangezien de tot nu toe gehanteerde wijze van bejaging van dit gebied, en dan meer specifiek de aan de zeeuerende dijken grenzende slikken en schorren, door de jaren heen hebben aangetoond dat alleen op die wijze van jagen sprake kan zijn en blijven van evenwichtig jachtbeheer en afdoende schaderegulering. Zij verzoeken dan ook om bejaging van alle buitendijks gelegen schorren en slikken die grenzen aan de zeeuerende dijken normaal bejaagbaar te doen zijn, juist uit een oogpunt van evenwichtig faunabeheer en dus ook wildschadepreventie.

Antwoord:

De tot nu toe uitgevoerde wijze van bejaging in het estuarium staat op gespannen voet met de in de hoofddoelstelling van het Ontwerp-Beleidsplan toegekende natuurfuncties. Het in het Ontwerp-Beleidsplan gehanteerde uitgangspunt van "geen jacht tenzij ..." biedt voldoende mogelijkheden voor een afdoende wildschaderegulering.

Conclusie:

De tekst in het Ontwerp-Beleidsplan behoeft niet te worden aangepast.

10. DELFSTOFFENWINNING

10.1 Reactie:

De Nederlandse Visserijbond, afd. Zuid Nederland Zeeland (3) acht het overdreven dat bij de aanwijzing van schelpenwingsgebieden rekening moet worden gehouden met verstoringsvrije zones, te meer daar slechts één vergunning is afgegeven, waarvan slechts gedurende korte tijd gebruik wordt gemaakt.

Antwoord:

Voor het winnen van schelpen kunnen zich in principe meerdere gegadigden aanmelden, die gedurende kortere of langere tijd actief in het estuarium kunnen opereren. Daar de natuur een belangrijke functie van de Westerschelde is, moet verstoring en aantasting van natuurwaarden bij het winnen van schelpen worden voorkomen. Buiten de betonde vaargeulen en de eventueel in de toekomst nog uit te geven verhuurde visserijpercelen is schelpenwinning in principe vrij beneden de dieptelijn van NAP -5,00 m; slechts in de onmiddellijke nabijheid van bijvoorbeeld vogelbroedkolonies en zeehondenrustgebieden kunnen aan de locatiekeuze zonodig beperkingen worden opgelegd.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding om het Ontwerp-Beleidsplan op het punt van schelpenwinning aan te passen.

10.2 Reactie:

De Nederlandse Visserijbond (3) en de Visserijvereniging Colvis (4) zijn van mening dat aan bestaande visgronden geen schade toegebracht mag worden door zand- en schelpenwinning of door speciéstortingen.

Antwoord:

In de Westerschelde en het mondingsgebied is de vangst van vis en garnalen in principe niet locatiegebonden, zodat er buiten de zuigen en stortgebieden nog in ruime mate visgronden aanwezig zijn. Het kweken van schelpdieren komt in de Westerschelde echter niet meer voor. Een feit is dat de beroepsvisserij in het estuarium sterk is teruggelopen en thans van geringe betekenis is als gevolg van de slechte waterkwaliteit. Verbetering van de waterkwaliteit is dan ook één van de belangrijkste doelstellingen van het Ontwerp-Beleidsplan.

Schelpenwinning vindt plaats in dieper water (beneden NAP -5,00 m) op een klein aantal locaties van beperkte omvang en veelal in een geringe laagdikte. Zandwinning vindt plaats op die locaties waar aanzanding optreedt en waar anders in het kader van het vaarweg- en oeverbeheer door de overheid onderhoudsbaggerwerken uitgevoerd zouden moeten worden, dat wil zeggen in gebieden met van nature reeds een grote bodemdynamiek. Speciéstortingen vinden vooral plaats in het oostelijk deel van de Westerschelde op plaatsen waar vooroevers en schorgebieden worden bedreigd en waar de stabiliteit van de waterkeringen in gevaar kan komen. Ten aanzien van de visserij is als doelstelling geformuleerd dat de locaties en de wijze van storten van

baggerspecie zodanig gekozen moeten worden dat een negatieve invloed op de visstand zoveel mogelijk wordt voorkomen (par. 5.2.4). Daarnaast zijn in het Ontwerp-Beleidsplan doelstellingen opgenomen die zijn gericht op het behoud van de paai- en kinderkamerfunctie.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding om schelpen- en zandwinning, alsmede speciéstortingen verdergaand te beperken ter vergroting van het potentiële areaal aan visgronden.

10.3 Reactie:

Het Ministerie van Economische Zaken (7) stelt voor om in bijlage 7 de alinea: "De provincie door de Commissie" te vervangen door: "Bij de afweging door de Commissie wordt/worden steeds het advies/de adviezen van de provincie(s) waarbinnen het in vergunning of concessie aangevraagde gebied is gelegen, nadrukkelijk betrokken".

Antwoord:

Met de voorgestelde tekstwijziging kan worden ingestemd.

Conclusie:

Het tekstvoorstel zal in de bijlage van het Ontwerp-Beleidsplan worden overgenomen.

10.4 Reactie:

De Provinciale Milieuraad (13) en de Waterschappen Het Vrije van Sluis (29) en Walcheren (37) zijn van mening dat bij de ruimtelijke inrichting voor het mondingsgebied van de Westerschelde een uitwerking met betrekking tot zandwinning ontbreekt. Het formuleren van beleid ter zake wordt van belang geacht gelet op de nodige zandsuppleties ten behoeve van de terugschrijdende stranden langs de kusten van Walcheren en Zeeuwsch-Vlaanderen. Daar het landelijke beleid handhaving van de kustlijn voorstaat dient in het mondingsgebied beschikt te kunnen worden over geschikt suppletiezand.

Antwoord:

Uit oogpunt van kustbeheer en recreatie dient gestreefd te worden naar behoud en waar mogelijk versterking van de stranden in het mondingsgebied. Als doelstelling is in het Ontwerp-Beleidsplan dan ook opgenomen dat de eroderende zandige kusten in het mondingsgebied zoveel mogelijk hersteld moeten worden door middel van zandsuppleties. Om deze doelstelling te kunnen realiseren moeten in het mondingsgebied grote hoeveelheden geschikt suppletiezand gewonnen kunnen worden. Een beleid ter zake is echter in het ontwerpplan niet opgenomen. De paragraaf delfstoffenwinning moet op dit punt dan ook worden aangevuld. Punten die daarbij van belang zijn, zijn onder meer:

- zandwinning zoveel mogelijk combineren met verbetering en onderhoud van de vaarweg (werk met werk maken);
- in principe versterking van visgronden voorkomen;
- in verband met behoud van natuurwaarden van ondiep water en inter-

- getijdengebieden winning in principe beneden de lijn van NAP - 5,00 m;
- ontgrondingen mogen niet nadelig zijn voor de kustontwikkeling;
 - in verband met de stabiliteit van kustsuppleties voorkeur voor zo grof mogelijk zand.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal worden aangevuld met een nadere uitwerking van het zandwinbeleid in het mondingsgebied.

10.5 Reacties:

Het Zeeuwse Landschap (40) is in principe tegen zandwinning in het ondiepe gebied van het Hooge Platen-complex, met name aan de noordzijde. Ontgrondingen passen niet in de voor dit gebied voorgestelde procesbeheer-benadering. Verwacht wordt dat door ontgrondingen problemen kunnen ontstaan van geomorfologische en ecologische aard, wat indirect van invloed kan zijn op het broedsucces van de aanwezige sternkolonie.

De Zeeuwse Milieu Federatie (41) wijst schelpenwinning rond de Hooge Platen af en stelt voorts dat zandwinning in de Westerschelde slechts kan worden toegestaan wanneer dit om nautische redenen of ten behoeve van de zeewering noodzakelijk is.

Antwoord:

De Westerschelde is een dynamisch getijdensysteem waar ten gevolge van stromingen grote hoeveelheden zand verplaatst kunnen worden. Om ongewenste morfologische ontwikkelingen zoals het verzanden van scheepvaartgeulen en het doorbreken van vloedscharen in platengebieden te voorkomen dienen plaatselijk baggerwerkzaamheden te worden uitgevoerd. Een groot deel van de opgebaggerde specie wordt elders weer in het systeem teruggestort. Bij een positieve zandbalans kan echter materiaal aan het systeem worden onttrokken. Naast winning voor de uitvoering van infrastructurele werken worden tevens zandwinningen in de vorm van concessies uitgevoerd op locaties waar anders op termijn door de overheid onderhoudsbaggerwerken zouden moeten worden verricht. Het winnen van zand door concessiehouders vindt uitsluitend plaats op grond van verleende vergunningen, waarin zowel de begrenzing van de winlocatie, de te winnen hoeveelheden als de maximale ontgrondingsdiepte zijn vastgelegd.

In principe worden slechts zandwinconcessies verleend voor gebieden met de bestemming waterstaatsdoeleinden, dat wil zeggen in gebieden beneden de grens van NAP -5,00 m. In uitzonderingsgevallen kan het echter noodzakelijk zijn om in de zone boven NAP -5,00 m te zuigen. Dergelijke gebieden hebben een dubbelbestemming: natuurbehoud en waterstaatsdoeleinden; één en ander conform de reeds vastgestelde Uniforme Planologische Regeling. Voor de Hooge Platen geldt, in afwijking van deze regeling, de bestemming natuur (zie par. 5.3.3.3 en Zoneringskaart Ontwerp-Beleidsplan). Hier zullen, in de zone tussen GLW en de lijn van NAP -5,00 m, uitsluitend grotere ingrepen in verband met het vaarweg- en oeverbeheer uitgevoerd mogen worden die de instemming hebben van het Bestuurlijk Overleg Westerschelde.

Het voorgaande betekent dat in de ondiepwater- en intergetijdengebieden zonder dringende noodzaak geen zandwinconcessies uitgegeven zullen worden.

Schelpenwinning wordt in het Ontwerp-Beleidsplan toegestaan voor zover deze plaatsvindt beneden de lijn van NAP -5,00 m. Dit betekent dat het Hooge Platen-complex, waar de functie natuurbeschoud geldt, geheel gevrijwaard blijft van schelpenwinning. In specifieke gevallen kunnen in de zand- en schelpenwinvergunningen in overleg met de terreinbeheerder voor bepaalde locaties aanvullende voorwaarden worden opgenomen zoals bijvoorbeeld een winverbod in een bepaalde periode ter bescherming van broedkolonies of zeehondenzooggebieden.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding om in het Ontwerp-Beleidsplan grotere beperkingen op te leggen aan de zand- en schelpenwinning.

11. INFRASTRUCTUUR

11.1 Reacties:

Het Havenschap Terneuzen (2) en de Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken in Zeeland (16) hebben er moeite mee dat het Ontwerp-Beleidsplan geen relatie legt met de Westerschelde Oever Verbinding (WOV).

Het Havenschap vindt dat de WOV een integraal onderdeel moet zijn van het plan; de Samenwerkende Kamers pleiten er voor de tracékeuze en de daarbij behorende effecten onderdeel te laten worden van het Ontwerp-Beleidsplan.

Antwoord:

De opmerking dat het Ontwerp-Beleidsplan geen relatie legt met de Westerschelde-oeververbinding is niet geheel juist. Op pagina 66 van het Ontwerp-Beleidsplan is aangekondigd dat de gevolgen voor het systeem van een eventuele WOV zullen worden getoetst aan de beleidsdoelstellingen en voorts dat het effectieve doorstroomprofiel ter plaatse slechts in geringe mate mag worden verkleind.

Op zichzelf had het de voorkeur verdiend de WOV integraal onderdeel te doen zijn van het plan. Nu dit praktisch niet mogelijk is zullen in de MER-procedure en de tracéprocedure van de WOV de effecten op de Westerschelde worden meegenomen. De afweging en besluitvorming zullen zich in dat kader afspelen. In een latere fase kunnen de resultaten hiervan worden opgenomen in het Beleidsplan.

Conclusie:

De tekst van het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt worden verduidelijkt.

11.2 Reactie:

De gemeente Montenis (15) is het niet eens met de opmerking dat het Baalhoekkanaal door de betreffende gemeenten wordt afgewezen. Dit is een verouderd standpunt waar inmiddels genuanceerder over wordt gedacht.

Antwoord:

In de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan is getracht aan te geven dat er door de verschillende overheden niet eensluidend wordt gedacht over het Baalhoekkanaal.

Conclusie:

De tekst op pag. 17 van het Ontwerp-Beleidsplan zal worden genuanceerd.

11.3 Reactie:

Het Ministerie van Economische Zaken (7) is van oordeel dat er ten onrechte geen aandacht is besteed aan de problematiek van de elektriciteitsverbindingen tussen Walcheren/Zuid-Beveland en Zeeuwsch-Vlaanderen. Gewezen wordt op de bestaande 50 kV- en 150 kV-kabelverbinding en op de gevorderde plannen om in 1993/1994 een nieuwe verbinding

te realiseren om aan de stijgende behoefte in Zeeuwsch-Vlaanderen te voldoen. De nieuwe kabelverbinding is volgens het ministerie alleen mogelijk indien halverwege van een zandplaat kan worden geprofitteerd voor het maken van een verbinding tussen kabeldelen. Voorts wordt gevraagd rekening te houden met een, ook in het Structuurschema Electriciteitsvoorziening aangegeven, mogelijke 380 kV-verbinding vanaf Borssele onder de Westerschelde door met het Belgische 380 kV-net.

Antwoord:

Nieuwe kabelverbindingen worden in het Ontwerp-Beleidsplan niet uitgesloten. Eventuele initiatieven zullen uiteraard steeds dienen te worden afgewogen tegen andere aanwezige belangen zodat een optimale inpassing tot stand kan komen. Ter verduidelijking kan in het plan een passage met deze strekking worden opgenomen.

Conclusie:

De tekst op pagina 81 van het Ontwerp-Beleidsplan zal worden aangepast. Aangegeven zal worden dat bij de eventuele aanleg van nieuwe kabels en leidingen gestreefd dient te worden naar een optimale inpassing in de omgeving en voorts dat daarbij een zorgvuldige afweging dient plaats te vinden van alle in het geding zijnde belangen.

11.4 Reactie:

De Watermaatschappij Zuid-West-Nederland (26) brengt eerder geuite wensen richting Rijk naar voren betreffende de bescherming van leidingen en zinkers door de Westerschelde/Verdronken Land van Saeftinge.

Antwoord:

De verdiepingsvoorstellen voor de Westerschelde maken tevens deel uit van het Ontwerp-Beleidsplan, zij het onder voorwaarden met betrekking tot de wijze waarop met de consequenties van de verdieping kan worden omgegaan, daar deze gevolgen zich kunnen uitstrekken over een veel groter gebied en van wezenlijke invloed zijn op enkele belangrijke functies van het Westerscheldebekken. In het Ontwerp-Beleidsplan kunnen de aanwezige zinkers/kabels/leidingen worden aangemerkt als te handhaven object in een overigens dynamisch getijdenbekken.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding tot wijziging van het Ontwerp-Beleidsplan.

11.5 Reactie:

Volgens de gemeente Hontenisse (15) wordt op pagina 82 ten onrechte vermeld dat bij Ossenissee een windmolenproject in een vergevorderd stadium van voorbereiding is. Hiervoor zou Perkpolderhaven gelezen moeten worden.

Antwoord:

De opmerking van de gemeente is terecht.

Conclusie:

De tekst op pagina 82 van het Ontwerp-Beleidsplan zal worden aangepast.

12. ZONERING

12.1 Reacties:

De Vlaamse Vereniging voor Watersport (22) protesteert met klem tegen een verdere uitbreiding van de betredingsregeling van de platen.

HISWA (19) constateert dat natuur en milieu deel uitmaken van het recreatief-toeristische product van de Westerschelde. Gepleit wordt voor een hoge mate van recreatief medegebruik.

De ANWB (34) wijst er op dat uit tot nu toe verricht onderzoek naar de invloed van de watersport op de natuurwaarden geen duidelijke relatie is aangetoond. Gewezen wordt op het voorstel van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij om nader onderzoek te verrichten naar de wijze en mate van beïnvloeding. De ANWB is van mening dat zolang hieromtrent nog geen duidelijke resultaten bekend zijn het instellen van een betredingsregeling achterwege dient te blijven.

Het Zeeuwse Landschap (40) is van mening dat behalve de Hooge Platen meerdere platen en slikken in aanmerking komen om aangeduid te worden met de hoofdfunctie natuur. In het bijzonder wordt gewezen op de platen in het mondingsgebied (Voordelta) omdat in het Ontwerp-Beleidsplan in het westelijk deel meer de nadruk ligt op procesbeheer. Het Zeeuwse Landschap constateert onduidelijkheid in het beleid ten aanzien van gebieden die volgens de functiekaart twee of drie, niet-hiërarchische, nevenfuncties hebben. In het Ontwerp-Beleidsplan zou opgenomen moeten worden dat wanneer beheermaatregelen voor de éne functie invloed hebben op een andere functie overleg tussen de desbetreffende instanties een vereiste is.

De Zeeuwse Milieu Federatie (41) pleit, gezien het internationale belang, voor toekenning van de hoofdfunctie natuur aan de intergetijdengebieden. Voorts wordt gepleit voor de toekenning van de hoofdfunctie natuur aan Het Zwin (inclusief de Zwinmonding), de zandplaat bij het Paulinaschor en het Hellegatschor.

Antwoord:

De intergetijdengebieden in de Westerschelde bezitten grote natuurwaarden. Deze waarden dienen behouden te blijven. Vandaar dat in het recent uitgebrachte Natuurbeleidsplan de Westerschelde wordt aangemerkt als kerngebied. In dergelijke kerngebieden wordt gestreefd naar een algehele versterking van de natuurfunctie. Om dit te bereiken wordt in het Natuurbeleidsplan dan ook gesteld dat voor de grote wateren, waaronder de Westerschelde, toepassing van de Natuurbeschermingswet zal geschieden in het kader van de integrale planvorming voor deze gebieden. Dit betekent dat het Natuurbeleidsplan een doorwerking dient te vinden in het Beleidsplan Westerschelde. Vandaar dat in het kader van het Beleidsplan moet worden uitgewerkt welke delen van de Westerschelde in aanmerking komen om te worden aangewezen als Beschermde - dan wel Staatsnatuurmonument en welke voorwaarden in acht genomen moeten worden in verband met relaties met andere functies op het gebied van waterstaatsdoeleinden en recreatie. Een nadere regeling van de betredingsmogelijkheden vormt onderdeel van een dergelijke

aanwijzing. De regelingen uit de Uniforme Planologische Regeling Westerschelde (met uitzondering van het Hooge Platen-complex) zullen vooralsnog van toepassing blijven. Bij de eerste voortgangsrapportage over het Beleidsplan zal de NB-wet aanwijzing worden uitgewerkt en volgens de in de wet genoemde procedures worden geregeld, waarbij de relaties met de Uniforme Planologische Regeling nader zullen worden gezien binnen de thans aangegeven beleidslijnen.

Voorzover gebiedsdelen niet onder de werking van de Natuurbeschermingswet zullen vallen kan de suggestie van Het Zeeuwse Landschap om voor gebieden met meerdere niet-hiërarchische nevenfuncties, in gevallen dat beheermaatregelen voor de éne functie invloed hebben op een andere functie, overleg tussen de desbetreffende instanties te vereisen, als beleidsintentie in het Ontwerp-Beleidsplan worden overgenomen.

Conclusie:

Op korte termijn zal worden onderzocht welke delen van de Westerschelde in aanmerking komen om te worden aangewezen als Beschermd- of Staatsnatuurmonument en welke voorwaarden daarbij zullen gelden. In het Ontwerp-Beleidsplan zal hieromtrent een actiepoint worden opgenomen. Tot het moment van de definitieve NB-wet aanwijzing zal de UPR van toepassing blijven.

Voor zover relevant zal tevens in de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan de beleidsintentie worden opgenomen dat bij beheermaatregelen die andere functies beïnvloeden in gebieden met meerdere niet-hiërarchische functies ervan wordt uitgegaan dat overleg tussen de desbetreffende instanties plaatsvindt.

12.2 Reacties:

Diverse insprekers (20, 23, 24, 27, 34, 38) maken bezwaar tegen de afsluiting van het Hooge Platen-complex voor watersporters. De combinatie recreatief medegebruik/natuurgebied heeft volgens de insprekers in het verleden niet tot problemen geleid. Bovendien is het Hooge Platen-complex de enige locatie in de Westerschelde waar op nautisch verantwoorde en veilige wijze recreatief medegebruik mogelijk is. Volgens de gemeente Oostburg (32) voldoet de huidige regeling voor betreding uitstekend. De gemeente stelt voor de scheiding tussen natuur- en recreatiebelangen zodanig uit te werken dat beperkt recreatief medegebruik van de Hooge Platen tot de mogelijkheden blijft behoren.

Het Zeeuwse Landschap (40) is van mening dat totale afsluiting van het Hooge Platen-complex onrealistisch en niet noodzakelijk is. Het Zeeuwse Landschap spreekt overigens de bereidheid uit om in overleg maatregelen ter voorkoming van recreatieve verstoringen ten uitvoer te brengen.

Antwoord:

De reacties hebben aanleiding gegeven de algehele afsluiting van het Hooge Platen-complex opnieuw in overweging te nemen. Daarbij is als mogelijkheid naar voren gekomen om in het Beleidsplan wel de optie op te nemen om het gehele complex voor recreatief medegebruik af te

sluiten maar hangende de definitieve besluitvorming ter zake vooralsnog medegebruik te tolereren in een beperkt deel van het gebied. Binnen twee jaar na vaststelling van het Beleidsplan zal nadere studie vervolgens moeten leiden tot de conclusies op basis waarvan de definitieve besluitvorming omtrent al dan niet algehele afsluiting kan plaatsvinden. Deze studie zal worden opgenomen in het bij het Ontwerp-Beleidsplan gevoegde Actieplan. Gelet op het thans plaatsvindend recreatief medegebruik ligt het in de rede om de Plaat van Breskens te kiezen als gebied waar medegebruik vooralsnog kan worden getolereerd. Eén en ander zal op privaatrechtelijke basis worden geregeld tot het moment dat de voorgenomen NB-wet aanwijzing van (delen van) de Westerschelde van kracht wordt. Door middel van een monitoring-programma zullen het recreatief medegebruik van de Plaat van Breskens en de effecten daarvan op de natuurfuncties van de Hooge Platen (o.a. vogels en zeehonden) worden gevolgd, zodat bijtijds maatregelen kunnen worden getroffen indien ongewenste ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. In het uiterste geval, indien inrichtings- en beheermaatregelen niet langer effectief blijken te zijn, zal recreatief medegebruik hier niet langer worden getolereerd. Om duidelijk te maken welke gebieden wel en welke niet zijn opengesteld zal bij de afbakening van het open te stellen gebied aansluiting dienen te worden gezocht bij natuurlijke elementen in het veld. Daarbij dient te worden aangetekend dat de noordkant van de plaat in verband met de potenties van het gebied voor zeehonden dient te worden gevrijwaard van verstoring.

Conclusie:

De tekst van het Ontwerp-Beleidsplan zal aan het vorenstaande worden aangepast. In de tekst zal worden aangegeven dat op de Plaat van Breskens, met uitzondering van de noordoever, vooruitlopend op definitieve besluitvorming recreatief medegebruik op het huidige niveau zal worden getolereerd. De aanduiding op de Zoneringskaart zal overigens niet worden gewijzigd.

12.3 Reactie:

Het aan de Hooge Platen grenzend watergebied is volgens Het Zeeuwse Landschap (40) sterk ecologisch gerelateerd aan de Hooge Platen en zou de functie natuurbehoud dienen te krijgen. Het gaat om het watergebied te noorden van de Hooge Platen tussen de GLW-lijn en de betonning en voor het watergebied ten zuiden van de Hooge Platen tot aan het schor langs de zeedijk. Een dergelijke hoofdfunctie betekent hier niet dat waterstaatkundige onderhoudswerkzaamheden zijn uitgesloten of zullen worden belemmerd en dat recreatief medegebruik plaatselijk niet tot op bepaalde hoogte mogelijk is.

Voorts wordt er op gewezen dat de Hooge Platen, het aangrenzende watergebied en de slikken en schorren langs de kust van West Zeeuwisch Vlaanderen een samenhangend ecologisch systeem vormen, een ecologisch kerngebied. Op de functiekaart van het Ontwerp-Beleidsplan zou dit ecologische kerngebied duidelijk herkenbaar tot uiting moeten komen.

Antwoord:

Onderkend wordt dat de Hooge Platen en de aangrenzende gebieden en

slikken en schorren een ecologische samenhang hebben. Voor de functie-aanduiding is evenwel de UPR als uitgangspunt gekozen (zie hiervoor). In verband met de bijzondere waarden van de Hooge Platen zelf is alleen op dit punt van de regeling afgeweken. Verdere afwijking wordt niet realistisch geacht omdat daarmee de UPR te veel zou worden losgelaten.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

12.4 Reacties:

Het Zeeuwse Landschap (40) stelt dat de natuurwaarden van Het Zwin, één van de laatste sluftergebieden van Nederland, minstens zo belangrijk zijn als die van de Verdrongen Zwarte Polder. Het Zwin zou daarom ook de functie natuurbehoud dienen te krijgen.

De Zeeuwse Milieu Federatie (41) is de zelfde mening toegedaan.

Voorts wordt door het Zeeuwse Landschap geconstateerd dat met betrekking tot de op pagina 70 van het Ontwerp-Beleidsplan genoemde inrichtings- en beheermaatregelen geen actiepunten zijn opgenomen in het Actieplan. Dit zou alsnog dienen te gebeuren. Er wordt op gewezen dat dergelijke maatregelen goed gecombineerd kunnen worden met de dijk- en duinverzwarringsmaatregelen die voorjaar 1991 bij Het Zwin zullen plaatsvinden. Het Zeeuwse Landschap deelt mee hierover reeds intern voorstellen te hebben ontwikkeld.

Voorgesteld wordt verder om voor Het Zwin evenals voor de Verdrongen Zwarte Polder als uitgangspunt te nemen dat het recreatief medegebruik het huidige niveau niet dient te overschrijden.

Antwoord:

Het onderscheid tussen de Verdrongen Zwarte Polder en Het Zwin in het Ontwerp-Beleidsplan is niet gebaseerd op verschil in waarden van deze gebieden, maar uitsluitend op het verschil in formele status. De Verdrongen Zwarte Polder is aangewezen als natuurmonument en dient derhalve ingevolge de UPR te worden aangeduid als natuurgebied. Voor Het Zwin is dit momenteel nog niet het geval.

Gelet op de in Het Zwin aanwezige natuurwaarden is het niet wenselijk dat er een toename plaatsvindt van het recreatief medegebruik. Mogelijkheden om door middel van beheermaatregelen drukvermindering te bereiken dienen te worden benut. In de tekst zal dit worden aangegeven.

De suggestie om de op pagina 70 van het Ontwerp-Beleidsplan aangekondigde beheermaatregelen in een actiepunten op te nemen kan worden overgenomen.

Conclusie:

In de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan zal worden aangegeven dat het recreatief medegebruik van Het Zwin kan plaatsvinden voorzover dit het huidige gebruik niet te boven gaat en tevens dat beheermaatregelen waarmee de druk op de natuurwaarden kan worden verminderd dienen te worden benut.

De suggestie met betrekking tot het actiepunt zal worden overgenomen.

12.5 Reactie:

Het Zeeuwse Landschap (40) stemt in met de toekenning van de hoofdfunctie natuurbehoud aan de Verdrongen Zwarte Polder maar vindt dat ter verduidelijking in de tekst opgenomen moet worden dat recreatief medegebruik van de strandvlakte niet onmogelijk is.

Voorts wordt opgemerkt dat door de ontwikkeling van een strandwal met duintjes en van een zogenaamd groen strand (opslibbing en kolonisatie door een zoutvegetatie) het noordwestelijk gedeelte van de strandvlakte waarschijnlijk vrijgesteld dient te worden van recreatief medegebruik, aangezien dergelijke processen langs de Nederlandse kust thans zeer zeldzaam zijn.

Antwoord:

De Verdrongen Zwarte Polder heeft in het Ontwerp-Beleidsplan de aanduiding natuurbehoud. Daarbij wordt aangetekend dat het recreatief medegebruik op het huidige niveau niet problematisch hoeft te zijn. Dit geldt uiteraard ook voor de strandvlakte. De tekst kan op dit punt overigens duidelijker worden gesteld.

Voor het vrijstellen van een deel van de noordelijke strandvlakte van recreatief medegebruik biedt het Beleidsplan de ruimte (zie bijlage 4 : nadere ruimtelijke regulatie van het recreatief medegebruik op het huidige niveau). Deze formulering is abusievelijk niet opgenomen in de tekst van het Beleidsplan zelf.

Conclusie:

In de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan zal duidelijker worden aangegeven dat wat betreft de Verdrongen Zwarte Polder de aanduiding natuurbehoud niet in de weg hoeft te staan dat recreatief medegebruik op het huidige niveau plaatsvindt. Voorts zal in het plan, in navolging van bijlage 4, worden aangegeven dat nadere regulatie van het recreatief medegebruik op het huidige niveau mogelijk is.

12.6 Reacties:

Door de Nederlands Visserijbond (3), de Visserijvereniging Colvis (4) en de Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) worden de aanduidingen visserij en recreatie gemist in de passages over de UPR.

De gemeente Montenis (15) deelt mee dat de regeling UPR in het gemeentelijk beleid wordt opgenomen.

De gemeente Terneuzen (35) heeft geen overwegende bezwaren tegen het voor de Hooge Platen afwijken van de UPR door de hoofdfunctie natuur te hanteren in plaats van de dubbelfunctie "waterstaatkundige doeleinden en natuurwetenschappelijk gebied".

Antwoord:

De functies recreatie en visserij komen niet voor in de passages over de UPR omdat ze niet in de regeling aan de orde komen. De regeling is bedoeld als uitgangspunt bij de opstelling van bestemmingsplannen

en gericht op het scheppen van eenduidigheid over de wijze waarop onderhoudswerkzaamheden ter instandhouding van de Westerschelde als waterstaatswerk bestemmingsplanmatig dienen te worden geregeld. De opmerkingen van de beide gemeenten kunnen voor kennisgeving worden aangenomen.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

12.7 Reacties:

De Belgian Naval Reserve Club (24) en Claude Parisis (38) vinden dat het Vaarwater langs Hoofdplaat in verband met het bijzonder recreatief belang behouden dient te blijven. Gesteld wordt dat hier geen wezenlijk gevaar voor verstoring van de Hooge Platen uit voortvloeit. Tegen verlegging van de boeien naar de zuidwal bestaat bezwaar omdat de beroepsvaart gebruik maakt van de beschutting van de opperwal en de mogelijkheid de route af te snijden. De veiligheid zou hierbij gebaat zijn omdat het een vermindering betekent van de bezetting van de hoofdvaargeul.

Er wordt voorts op gewezen dat jachtschippers die de Westerschelde bevaren de rivier als hun broekzak kennen. Verstoring en gevaar zouden vooral worden veroorzaakt door incidentele gebruikers van deze vaarroute.

Antwoord:

Het Vaarwater langs Hoofdplaat blijft ook in het Ontwerp-Beleidsplan behouden. Wat wordt voorgesteld is een verlegging van de betonning in zuidelijke richting waarmee wordt beoogd de verstoring van het Hooge Platen-complex, door het dicht onder de oever varen en het aan land gaan langs een groot deel van de oever, terug te dringen. De opmerking over de veiligheid wordt niet gedeeld. Het gebruik van het Vaarwater langs Hoofdplaat door de beroepsvaart is minimaal.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

12.8 Reacties:

De gemeente Borsele (21) geeft aan dat het buitendijks gebied de Kaloot, dat grenst aan het Sloegebied, in het kader van de 1e herziening van het bestemmingsplan "Haven- en industrieterrein Sloe 1982" een zodanige bestemming zal krijgen dat koelwaterinstallaties en dergelijke zijn toegestaan (zie pagina 25 Ontwerp-Beleidsplan). De gemeente Kapelle (28) deelt mee dat het haar is opgevallen dat op pagina 26 van het Ontwerp-Beleidsplan niet is vermeld dat ook de gemeente Kapelle een recent ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied heeft.

Antwoord:

De opmerking van de gemeente Borsele kan voor kennisgeving worden aangenomen.

Naar aanleiding van de opmerking over het bestemmingsplan Buitengebied van Kapelle zal de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan worden geactualiseerd.

Conclusie:

Op pagina 26 van het Ontwerp-Beleidsplan zal worden vermeld dat ook de gemeente Kapelle een recent ontwerp-bestemmingsplan voor het buitengebied heeft.

12.9 Reacties:

Het Havenschap Terneuzen (2) vindt dat het aanbeveling verdient om op de Zoneringskaart de namen van geulen en platen en overige geografische kenmerken, waarnaar in de nota wordt verwezen, te vermelden. De gemeente Borsele (21) acht, gezien het belang van het Ontwerp-Beleidsplan, de bijgevoegde kaart minimaal. Dit wordt slechts ten dele ondervangen door de in het boekwerk opgenomen tekeningen.

Antwoord:

Op zichzelf is het begrijpelijk dat het niet voorkomen van benamingen op de Zoneringskaart als een probleem wordt gezien. Anderzijds zou het de duidelijkheid niet ten goede komen wanneer op de kaart behalve de functieaanduidingen ook de benamingen zouden zijn weergegeven. In het Ontwerp-Beleidsplan is om die reden een bijlage opgenomen met daarin een kaart met topografische benamingen van alle in het plan genoemde plaatsen, platen en dergelijke. Het hanteren van deze kaart kan een hulpmiddel vormen bij het lezen van de Zoneringskaart. De mening dat de kaart, gelet op het belang van het Ontwerp-Beleidsplan minimaal is wordt niet gedeeld. De onderdelen die ruimtelijk dienen te worden afgewogen zijn op de kaart aangegeven. Wel is het zo dat belangrijke delen van het plan niet gevoelig zijn voor een ruimtelijke benadering. Deze komen daarom niet in het kaartbeeld tot uitdrukking. Voor de hand liggende voorbeelden zijn de beleidsintenties omtrent waterkwaliteit en morfologie.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding tot aanpassing van de bij het Ontwerp-Beleidsplan behorende Zoneringskaart.

13. ACTIEPLAN

13.1 Reactie:

Het Waterschap Noord- en Zuid-Beveland (6) wijst erop dat bij een groter aantal thema's uit het Actieplan dan nu is aangegeven (mede)inspanning en initiatief wordt verwacht van de waterschappen.

Antwoord:

In het Actieplan is aangegeven welke instantie de eerst verantwoordelijke is voor de uitvoering van het betreffende actiepunt dan wel initiatief dient te nemen voor onderhandelingen of overleg. Bij een aantal actiepunten zijn de Waterschappen (mede) initiatiefnemers en zal dit in het Beleidsplan worden aangegeven.

Conclusie:

Het Ontwerp-Beleidsplan zal op dit punt worden aangevuld.

13.2 Reacties:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) dringt er op aan dat in het Ontwerp-Beleidsplan ook bij andere aspecten wordt gemeld, dat samenwerking met België noodzakelijk is.

Rijkswaterstaat (18) vraagt om een uitwerking van het Actieplan dat in het Ontwerp-Beleidsplan is opgenomen.

Het Ministerie van Economische Zaken (7) vraagt om aan te geven wie verantwoordelijk is voor de maatregelen die in het Actieplan worden vermeld.

Antwoord:

Het Actieplan (hoofdstuk 6) zal na de vaststelling van het Beleidsplan worden uitgewerkt. Hierbij zullen met name de volgende aspecten aan de orde komen:

- de mogelijkheid tot samenwerking met België, met Nederlandse overheidsinstanties en doelgroepen;
- de maatregelen die moeten worden genomen om de doelstellingen te bereiken;
- de kaders waarbinnen deze maatregelen dienen te worden genomen;
- wie de maatregelen moet uitvoeren en wie verantwoordelijk is voor de financiering;
- de termijn waarop één en ander dient te zijn gerealiseerd.

Conclusie:

De inleiding van hoofdstuk 6 van het Ontwerp-Beleidsplan zal met het vorenstaande worden aangevuld.

13.3 Reacties:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) merkt naar aanleiding van het Actieplan het volgende op:

- er wordt geen indicatie gegeven van de kosten die met de verplichtingen zijn gemoeid;
- niet duidelijk is of de verplichtingen in de toegestane tijd te realiseren zijn;

- een verhoging van de minimale (militaire) vlieghoogte wordt gemist;
- het is van belang dat België meewerkt;
- de vereniging vraagt zich af welke volmachten de opstellers van het Ontwerp-Beleidsplan hebben om allerlei instanties verplichtingen op te leggen;
- eerst dient door de "politiek" uitgemaakt te worden wat wel of niet op de Westerschelde gewenst is en aan de hand daarvan kan vervolgens een Actieplan worden opgesteld.

De Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken in Zeeland (16) achten het van belang dat in verband met de grensoverschrijdende vervuiling voor de uitwerking van het Actieplan zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij de saneringsplannen in België.

Antwoord:

Het Actieplan geeft slechts de hoofdpunten weer van de aan te vatten acties. Ter concretisering van het Actieplan zal een verder uitgewerkt meerjaren uitvoeringsprogramma met tijdpad worden opgesteld. Hierbij zullen ook kostenramingen voor de uitvoering van de acties worden opgesteld.

De acties zijn zo reëel mogelijk gepland voor de korte of de middellange termijn. Bij de nadere uitwerking zal het tijdpad zo zorgvuldig mogelijk worden aangehouden. Hierbij moet worden opgemerkt dat door politieke besluiten of internationale afspraken onderdelen mogelijk versneld of vertraagd in uitvoering genomen kunnen worden. In het Ontwerp-Beleidsplan is in de paragraaf Luchtvaart (blz. 87) aangegeven dat boven vogelreservaatgebieden wordt gestreefd naar omzetting van de aanbevolen vlieghoogte in een minimaal verplichte hoogte van 1000 voet. Deze omzetting is slechts mogelijk als voor de betreffende vogelreservaatgebieden een aparte Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) wordt opgesteld. Dit blijkt in verband met de beperkte omvang van deze vogelgebieden een tijdrovende dan wel een nauwelijks te realiseren doelstelling. Verwacht wordt echter dat nog in 1991 een AMvB-stiltegebieden op basis van de Luchtvaartwet van kracht wordt. Deze AMvB houdt in dat boven alle gebieden die wettelijk de status van stiltegebied hebben een minimaal verplichte vlieghoogte van 1000 voet dwingend wordt voorgeschreven. Daar beschermde- en staatsnatuurmonumenten de status van stiltegebied hebben, is het in dit verband een betere/kortere procedure om de voorgenomen NB-wet aanwijzing in de Westerschelde af te wachten (zie reactie 12.1), waardoor voor deze gebieden automatisch een verplichte minimale vlieghoogte van 1000 voet zal gelden.

Het is gewenst dat ook België medewerking verleent bij de uitvoering van onderdelen van het Actieplan en dat waar mogelijk onderlinge afstemming plaatsvindt bij de opzet en uitvoering van saneringsplannen.

In het Actieplan worden geen rechtstreekse verplichtingen opgelegd aan instanties, maar leggen de gezamenlijke overheden zichzelf de plicht op om vanuit de doelstellingen bepaalde overeengekomen onderzoeken, maatregelen of overleg tot uitvoering te brengen of op te starten.

Het Beleidsplan kan worden beschouwd als een door de politiek gedragen beleidsnota, waarin afgewogen besluiten over de inrichting en het gebruik van de Westerschelde zijn opgenomen. Om de overeengekomen doelstellingen te realiseren zijn concrete actiepunten opgenomen. Door middel van een intentieverklaring zullen de gezamenlijke overheden zich binden aan de inhoud en de uitvoering van het Beleidsplan en de daarin opgenomen acties, overeenkomstig de gang van zaken bij reeds eerder uitgebrachte beleidsplannen voor grote wateren.

Conclusie:

De reacties geven slechts op het gebied van de minimale vlieghoogte aanleiding om het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen; wel zullen de opmerkingen bij de verdere uitwerking van het Actieplan worden meegenomen.

13.4 Reactie:

De Provinciale Milieuraad (13) acht het van belang dat ten aanzien van de uitvoering van het in het Ontwerp-Beleidsplan opgenomen Actieplan, per actiepunt door een hiertoe ingestelde werkgroep een voortgangsrapportage wordt geïntroduceerd.

Antwoord:

Het opstellen van voortgangsrapportages per actiepunt betekent dat ten minste 60 voortgangsrapportages opgesteld zouden moeten worden. Deze werkwijze is vrij omslachtig en weinig overzichtelijk.

In het Ontwerp-Beleidsplan wordt gemeld dat voor het actieve deel van het plan -het Actieplan- een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld met een meerjarenplanning, waarvan de voortgang door de Kerngroep zal worden bewaakt. Rapportage over de ontwikkelingen in het Westerscheldebekken en de voortgang van het Actieplan zullen plaatsvinden in 2-jaarlijks op te stellen voortgangs- en evaluatierapportages die door de Kerngroep worden opgesteld en door het Klankbordforum zullen worden vastgesteld.

Conclusie:

Naar aanleiding van de reactie zal in het Ontwerp-Beleidsplan meer expliciet worden vermeld dat ook de voortgang van de actiepunten onderdeel van de evaluatierapportages zal uitmaken.

13.5 Reactie:

Bij de doelstellingen en de daarbij voorgestelde maatregelen, uitmonddend in een actieplan, wordt door de Rijkswaterstaat (18) een indicatie gemist van de haalbaarheid van de verschillende doelstellingen en hoe de maatregelen in de tijd gezien geconcretiseerd worden en welk financieel instrumentarium daarvoor beschikbaar is.

Antwoord:

Het Beleidsplan Westerschelde is in feite bedoeld om het bestaande (landelijke) beleid van de verschillende overheden wat de Westerschelde betreft onder één noemer te brengen, om witte vlekken in het beleid weg te werken en om conflicterende of achterhaalde elementen

in het beleid te signaleren en onderling beter op elkaar af te stemmen. Zo worden bijvoorbeeld de waterkwaliteitsdoelstellingen en de daaruit voortvloeiende maatregelen uit de derde Nota waterhuishouding nadrukkelijk overgenomen in het Beleidsplan. Dit geldt eveneens voor beleidsnota's van andere ministeries zoals het Natuurbeleidsplan en het Nationaal Milieubeleidsplan.

Van het overgrote deel van de doelstellingen en maatregelen, zoals opgenomen in het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde, kan nu reeds worden gesteld dat zij in principe haalbaar en uitvoerbaar zijn omdat zij momenteel politiek worden gedragen. De instanties die in het Actieplan als voortrekker bij de verschillende acties zijn genoemd kunnen deze acties realiseren binnen de randvoorwaarden en middelen die hun daarvoor door de politiek ter beschikking worden gesteld.

Op de begrotingen van de verschillende overheden zijn en worden de benodigde financiën gereserveerd of worden maatregelen voorzien om het Actieplan ten uitvoer te kunnen brengen. De uitwerking, uitvoering en financiering van de afzonderlijke acties is een stap die na acceptatie van het Beleidsplan in werkgroepverband verder uitgewerkt zal worden.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding om in het Ontwerp-Beleidsplan meer in detail in te gaan op de haalbaarheid en de concretisering van de verschillende doelstellingen en maatregelen.

13.6 Reactie:

Het Zeeuwse Landschap (40) vindt het een omissie dat zij in het Actieplan niet éénmaal vermeld worden bij de actiepunten, terwijl een aantal belangrijke gedeelten van het plangebied door hen beheerd worden (Het Zwin, de Verdrongen Zwarte Polder, de Hooge Platen, het Paulinaschor en het Verdrongen Land van Saeftinge). Voor deze gebieden zijn beheerplannen van kracht. Indien door uitvoering te geven aan een actie een beheerplan gewijzigd moet worden dienen hiervoor bepaalde procedures doorlopen te worden; een directe betrokkenheid van Het Zeeuwse Landschap bij dergelijke acties is dan ook gewenst.

Antwoord:

Het Ontwerp-Beleidsplan is een nota van de gezamenlijke overheden met beleidsverantwoordelijkheid voor (delen van) het Westerscheldegebied. De opgenomen acties dienen dan ook onder hun verantwoordelijkheid tot uitvoering te worden gebracht. In het Ontwerp-Beleidsplan staat aangegeven welke overheidsinstantie de eerst verantwoordelijke is voor de uitvoering van de actie, dan wel het initiatief dient te nemen voor het opstarten van bepaalde procedures.

De reikwijdte van de verschillende acties is echter zeer divers; sommige acties behelzen het opstarten van onderzoek terwijl andere acties een grote mate van inzet vragen van verschillende instanties. Het ligt in de rede dat bij dergelijke veelomvattende acties in werkgroepverband wordt gewerkt, waarbij de deelname van niet ambtelijke instanties, zoals beheerders en belangenorganisaties, niet bij

voorbaat wordt uitgesloten.

Conclusie:

In de tekst van de inleiding van het Actieplan zal de functie van de verantwoordelijke instanties duidelijker worden aangegeven.

14. OVERIGE ONDERWERPEN

14.1 Reactie:

Het Havenschap Terneuzen (2) merkt op dat in figuur 1 de begrenzing van het plangebied bij de Braakmanhaven niet langs de waterkering maar door de havenmond moet lopen. Hierbij wordt verwezen naar de juiste begrenzing op de Zoneringskaart.

Antwoord:

De opmerking over de begrenzing bij de Braakmanhaven is juist.

Conclusie:

Figuur 1 in het Ontwerp-Beleidsplan zal worden aangepast.

14.2 Reacties:

Zowel de Nederlandse Visserijbond (3), de Visserijvereniging Colvis (4) als de Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) stellen dat als westelijke begrenzing van het plangebied de buitengaatslijn (rechte verbinding van de laagwaterlijn bij westpunt Walcheren naar de Nederlands-Belgische grens) aangehouden moet worden, omdat voor de Noordzee andere (internationale) regelingen gelden.

Antwoord:

Het Ontwerp-Beleidsplan richt zich niet alleen op regelingen die voor de scheepvaart gelden, maar formuleert beleid voor alle functies en activiteiten in zowel de Westerschelde als in het mondingsgebied. Voor de plangrens is dan ook aansluiting gezocht bij het Streekplan Zeeland. Tevens sluit de grens van het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde aan op de begrenzing die momenteel voor het beleid in de Voordelta wordt ontwikkeld.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding om de begrenzing van het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen.

14.3 Reacties:

De Nederlandse Visserijbond, afd. Zuid Nederland, Zeeland (3) is van mening dat voor het opstellen van een Beleidsplan vooroverleg met belangrijke gebruikersgroepen dient plaats te hebben, waarbij wordt verwezen naar de Wet Openbaarheid van Bestuur. Voordat een definitief Beleidsplan wordt opgesteld wenst de Visserijbond alsnog overleg, dit wordt ondersteund door de Visserijvereniging Colvis (4).

De Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging (31) verzoekt om ook vertegenwoordigers van de natuurbeschermingsorganisaties en de jacht te betrekken bij het verdere overleg over de definitieve versie van het Beleidsplan. Daarnaast is de jagersvereniging bereid om in gezamenlijk overleg de meest geëigende rust- en broedplaatsen aan te wijzen zodat daar het gehele jaar niet wordt gejaagd.

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vraagt zich af wie de belangenroepen recreanten, recreatie-ondernemers, sport- en beroepsvisserij bij de planvoorbereiding heeft vertegenwoordigd.

De ANWB (34) is verwonderd dat in de Kerngroep geen vertegenwoordiger van de openluchtrecreatie is opgenomen, waarbij wordt opgemerkt dat met name de consultant openluchtrecreatie in deze een belangrijke functie vervuld zou kunnen hebben.

Antwoord:

Het Ontwerp-Beleidsplan is opgesteld door een ambtelijke werkgroep, waarin alle sectoren die in de Westerschelde van belang zijn waren vertegenwoordigd. Zo zijn bijvoorbeeld de visserij-, jacht- en recreatiebelangen onder meer ingebracht door vertegenwoordigers van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, die zich zo nodig konden laten adviseren door specialisten binnen dit ministerie. Ook de vertegenwoordigers van de Provinciale Planologische Dienst hebben een inbreng geleverd op het gebied van de openluchtrecreatie.

Het Ontwerp-Beleidsplan is na gereedkomen in de openbaarheid gebracht en vrijgegeven voor inspraak door belanghebbenden en eventuele belangstellenden. Een ieder is daarbij de gelegenheid geboden om op het plan te reageren in verband met gesignaleerde omissies, onjuistheden of onterechte beleidsvoornemens. Op deze wijze is iedere organisatie of particulier in de gelegenheid gesteld haar of zijn eventuele bezwaren rechtstreeks in te brengen. Bij de opstelling van het definitieve Beleidsplan zal met deze reacties rekening worden gehouden. Bij de verdere uitwerking van bepaalde acties uit het Actieplan wordt de mogelijkheid voor nader overleg met de meest betrokken groeperingen en belangenverenigingen echter niet uitgesloten.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding tot nader overleg over de inhoud van het Ontwerp-Beleidsplan met belanghebbenden.

14.4 Reacties:

Verschillende reacties zijn ontvangen over de voorlichting rond het Ontwerp-Beleidsplan. Zowel de Nederlandse Visserijbond (3) als de Visserijvereniging Colvis (4) en de Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) maken bezwaar tegen de huns inziens summiere wijze van bekendmaking van de voorlichtingsavonden en tegen de plaatsen waar de voorlichting heeft plaatsgevonden. Zij vinden onder verwijzing naar de Wet Openbaarheid van Bestuur, dat alsnog voorlichtingsavonden gegeven behoren te worden in belangrijke plaatsen die direct gelegen zijn aan de Westerschelde met gelijktijdige verlenging van de inspraakperiode.

Tevens tekent de Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde bezwaar aan tegen het feit dat van de voorlichtingsbijeenkomsten geen verslagen werden gemaakt, waardoor achteraf geen goed waardeoordeel over kwaliteit en functionaliteit van de voorlichting mogelijk is.

Antwoord:

De voorlichtingsavonden zijn op de gebruikelijke wijze en ruim van te voren aangekondigd in de regionale dagbladen, in verschillende advertentiebladen en in het Abdijs-nieuws. Ook hebben verschillende

bladen redactionele artikelen gewijd aan het Ontwerp-Beleidsplan en aan de wijze van voorlichting en inspraak. Voorts kan worden opgemerkt dat de belanghebbenden en gebruikers van de Westerschelde niet alleen woonachtig zijn in direct aan dit gebied grenzende plaatsen, maar ook uit het achterland van de Westerschelde afkomstig kunnen zijn. Zo komen bijvoorbeeld de recreanten uit een gebied dat zelfs de provinciegrens overschrijdt. De voorlichting is dan ook gegeven in de regionale centra van Walcheren, Zuid-Beveland en West- en Oost Zeewusch-Vlaanderen.

Van de voorlichtingsbijeenkomsten zijn geen verslagen gemaakt omdat deze bijeenkomsten slechts bedoeld waren voor het uitwisselen van nadere informatie, voor het geven van toelichting en voor het beantwoorden van vragen. De toehoorders zijn duidelijk gewezen op het feit dat alleen schriftelijk ingediende reacties bij de verdere beleidsplanuitwerking in behandeling zouden worden genomen.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding om de inspraakprocedure over het Ontwerp-Beleidsplan in heroverweging te nemen.

14.5 Reacties:

De Nederlandse Visserijbond, afd. Zeeland (3), de Visserijvereniging Colvis (4) en de Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) merken op dat in het Ontwerp-Beleidsplan het Tractaat van 1839, gesloten tussen België en Nederland, niet wordt vermeld. Dit Tractaat is op de eerste plaats bepalend voor hetgeen door de Nederlandse overheid in regels -en daarmee in de hoofddoelstelling- voor de Westerschelde vastgelegd kan worden.

De gemeente Vlissingen (14) merkt naar aanleiding van het Tractaat met België op dat deze overeenkomst een belemmering vormt bij het eisen van maatregelen die in deze tijd noodzakelijk zijn ter verbetering van de kwaliteit van het slib en stelt dat gewerkt moet worden aan wijziging danwel opzegging van het Tractaat.

Antwoord:

Het Tractaat van 1839 wordt inderdaad niet in het Ontwerp-Beleidsplan genoemd. Het spreekt echter vanzelf dat plannen die betrekking hebben op de maritieme toegang naar Antwerpen moeten voldoen aan de voorwaarden die daarover in het Tractaat zijn opgenomen. Daar het Tractaat met België een internationaal rechtsgeldige overeenkomst is, die niet eenzijdig gewijzigd of opgezegd kan worden, dienen aanpassingen van dit Tractaat dan ook in overleg met België plaats te vinden. Onderhandelingen over de inhoud van het Tractaat en de zogenaamde Waterverdragen lopen reeds via een daartoe van regeringszijde ingestelde commissie en vallen buiten het kader van het Beleidsplan Westerschelde.

Conclusie:

In het Ontwerp-Beleidsplan zal een paragraaf worden opgenomen over internationale afspraken en overeenkomsten die (mede) betrekking hebben op de Westerschelde.

14.6 Reactie:

De Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde (8) vraagt zich af welke belangengroeperingen aan de beperkte inspraak over de nota "Doelstelling en uitgangspunten Beleidsplan Westerschelde" hebben mogen deelnemen en stelt voor deze lijst als bijlage op te nemen in het Ontwerp-Beleidsplan.

Antwoord:

De betreffende nota is voorgelegd aan het Bestuurlijk Klankbordforum en is tevens voor inspraak gezonden aan diverse organisaties en belangengroeperingen in Nederland en België. Van de aangeschreven organisaties in Nederland kon worden aangenomen dat zij belangen hebben in de Westerschelde op het gebied van onder meer scheepvaart, industrie, recreatie, natuur en visserij. Daar België in de beleidsplanorganisatie slechts als waarnemer is vertegenwoordigd, is de nota tevens gezonden aan verschillende Belgische overheidsdiensten met belangen in de Westerschelde en de Zeeschelde. Een totaaloverzicht van de aangeschreven instanties is als bijlage opgenomen in de Antwoordnota die naar aanleiding van de binnengekomen reacties is opgesteld. Deze Antwoordnota is openbaar.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding om het Ontwerp-Beleidsplan aan te passen of te voorzien van een overzicht van insprekers op onderliggende nota's.

14.7 Reactie:

De Provinciale Milieuraad (13) acht het van belang dat er bij de Belgen wordt aangedrongen op het bereiken van een situatie waarbij ten minste dezelfde waterkwaliteitsnormen worden aangehouden die in Nederland gelden.

Antwoord:

Deze wens kan in principe worden onderschreven. In het Beleidsplan, dat tevens een uitwerking vormt van het Streekplan Zeeland, kunnen echter geen voorschriften worden opgenomen die een grensoverschrijdend karakter hebben. Een dergelijke afstemming dient in andere kaders plaats te vinden via internationaal overleg (Waterverdragen, Noordzeeconferentie, EG-richtlijnen).

Conclusie:

De reactie leidt niet tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

14.8 Reacties:

De Rijkswaterstaat (18) brengt naar voren dat zij handhaving van de bestaande overlegkaders voor toetsing van plannen en voor het opstellen van rapportages kan onderschrijven. De Provinciale Milieuraad (13) acht de voorgestane frequentie van de bijeenkomsten van de Kerngroep voldoende, maar tekent daarbij aan dat ad hoc vergaderen mogelijk moet zijn indien de toetsing van belangrijke plannen daartoe aanleiding geeft.

Antwoord:

De in het Ontwerp-Beleidsplan genoemde vergaderfrequentie moet niet worden beschouwd als een hard gegeven, maar moet meer worden gezien als een jaargemiddelde. Voor toetsing van belangrijke plannen die een urgent karakter hebben zullen dan ook extra bijeenkomsten van de verschillende groepen mogelijk moeten zijn.

Conclusie:

In het Ontwerp-Beleidsplan zal worden aangegeven dat wat de bijeenkomsten betreft het om gemiddelde jaarlijkse vergaderfrequenties gaat.

14.9 Reactie:

De Provinciale Milieuraad (13) benadrukt dat ten aanzien van het plan en de uitvoering daarvan getoetst wordt vanuit een specifiek op de Westerschelde gerichte visie. Van een dubbele toetsing op dezelfde aspecten in verband met een parallelle beoordeling in R.O.-kader is dan ook niet noodzakelijkerwijs sprake.

Antwoord:

Deze visie wordt onderschreven.

Conclusie:

De reactie geeft geen aanleiding tot wijziging van het Ontwerp-Beleidsplan.

14.10 Reacties:

De gemeente Vlissingen (14) merkt op dat in het Ontwerp-Beleidsplan niet wordt gesproken over het schor- en slikkengebied nabij het voormalige Ford Rammekens en dat in het Beleidsplan de daaraan uit de p.k.b. "Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud - deel e" voortvloeiende functie van natuurgebied niet wordt toegekend. Ook de Vereniging Vogelwerkgroep Walcheren (30) wenst dat het schor- en slikgebied bij Rammekens in het Ontwerp-Beleidsplan wordt opgenomen in verband met de vergelijkbaarheid en samenhang met andere buitendijkse terreinen in de Westerschelde.

Antwoord:

De begrenzing van het plangebied van het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde wordt bij havens, industriegebieden en aansluitende kanalen op Nederlands grondgebied gevormd door een denkbeeldige lijn door de havenmond. Daar het betreffende schorgebied is gelegen binnen het complex van de Sloehaven valt het buiten de begrenzing van het Ontwerp-Beleidsplan. De toekenning van een bestemming aan dit schorgebied zal dan ook binnen de normale R.O.-procedures moeten plaatsvinden. De gemeente heeft daartoe reeds een aanzet gegeven door voor het betreffende gebied een bestemmingsplan te ontwerpen dat overeenkomstig de Wet op de Ruimtelijke Ordening ter inzage zal worden gelegd.

Conclusie:

De reacties geven geen aanleiding om voor het Sloehavengebied af te

wijken van de plangrens die ook voor andere havengebieden wordt gehanteerd.

14.11 Reacties:

De Rijkswaterstaat (18) merkt op dat het Ontwerp-Beleidsplan inmiddels op een aantal punten achterhaald is door de voortschrijdende ontwikkelingen. Zo zijn bijvoorbeeld recent de derde Nota waterhuishouding, het Natuurbeleidsplan, het Nationaal Milieubeleidsplan en deel a van het tweede Structuurschema Zeehavens verschenen en zijn er relaties met het Regionale Ontgrondingenplan Noordzee en met de Nota Kustverdediging. Opgemerkt wordt dat het Ontwerp-Beleidsplan dient te sporen met het in deze nota's verwoorde beleid en de daarin aangegeven doelstellingen en maatregelen. Er wordt dan ook voorgesteld om het definitieve Beleidsplan af te stemmen op de stand van zaken per 1 januari 1990.

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (36) merkt op dat inmiddels het Natuurbeleidsplan als beleidsvoornemen is uitgebracht en dat dit plan voor het Rijk richtinggevend is voor onder meer het sectorinstrumentarium op het gebied van natuur- en landschapsbehoud.

Ook de Zeeuwse Milieufederatie (41) verlangt integratie van het Beleidsplan op alle punten van het Natuurbeleidsplan.

Antwoord:

Het is juist dat enkele recent uitgebrachte rijksnota's niet zijn vermeld in het Ontwerp-Beleidsplan. Voor zover relevant voor de Westerschelde dient het Ontwerp-Beleidsplan hiermee alsnog in overeenstemming te worden gebracht.

Conclusie:

De inhoud van het Ontwerp-Beleidsplan zal worden afgestemd op recent uitgebrachte (rijks)nota's, waarbij ten minste de situatie per 1 januari 1990 zal worden verwerkt.

14.12 Reactie:

De Rijkswaterstaat (18) signaleert dat de meeste figuren in het Ontwerp-Beleidsplan momentopnamen zijn die betrekking hebben op de huidige situatie. Daar dergelijke figuren niet bedoeld zijn als toetsingskader voor in het bekken uit te voeren werkzaamheden, dient zorgvuldig te worden afgewogen welke figuren in welke vorm in het definitieve Beleidsplan worden opgenomen.

Antwoord:

Het is juist dat de meeste figuren in het Ontwerp-Beleidsplan inventarisatie-gegevens bevatten van de huidige situatie in het Westerscheldegebied. Dergelijke figuren hebben echter geen beleidsrelevantie; slechts de Zoneringskaart die bij het plan is gevoegd geeft ruimtelijk gezien de bestemmingen aan van de verschillende gebiedsdelen.

Conclusie:

Ter voorkoming van onjuiste interpretaties zal een nadere selectie

plaatsvinden van de figuren die in het Ontwerp-Beleidsplan worden opgenomen, zo nodig voorzien van een toelichting.

14.13 Reactie:

Gezien het internationale karakter van het vaarwater pleit de HISWA (19) ervoor om ook de Belgische watersportbelangen te laten meewegen in de besluitvorming door de betreffende organisaties in de inspraak-procedure te betrekken.

Antwoord:

De inspraak rond het Ontwerp-Beleidsplan stond open voor iedere belangstellende of belanghebbende persoon of groepering ongeacht het land van herkomst. Bovendien zijn diverse Belgische organisaties rechtstreeks geïnformeerd over het plan en de mogelijkheden tot inspraak.

Conclusie:

Het verzoek heeft geen consequenties voor de inhoud van het Ontwerp-Beleidsplan.

14.14 Reactie:

Verschillende reacties zijn ontvangen over het grensoverschrijdende karakter van de vervuiling in de Westerschelde. De gemeente Borsele (21) wenst dat in het Beleidsplan meer nadruk wordt gelegd op de mogelijk in België te treffen maatregelen voor het verkrijgen van een schone (Wester)schelde.

Het Waterschap Het Vrije van Sluis (29) dringt aan op een stapsgewijze vermindering van de lozingen op het stroomgebied van de rivier de Schelde, waarbij voor Belgische en Nederlandse lozers gelijkwaardige voorwaarden moeten gelden.

De gemeente Reimerswaal (39) vindt dat er met alle mogelijke middelen bij België op aangedrongen moet worden om op zo kort mogelijke termijn de kwaliteit van het grensoverschrijdende water drastisch te verbeteren; dit zou tevens als voorwaarde moeten gelden voor de uitvoering van de verdieping van de Westerschelde.

De Zeeuwse Milieufederatie (41) eist dat ook Frankrijk wordt betrokken in het internationale overleg over verbetering van de waterkwaliteit van de Westerschelde, waarbij de Nederlandse normen als uitgangspunt gehanteerd dienen te worden. De federatie voegt daaraan toe dat het verdiepen van de Westerschelde pas mogelijk moet zijn als daadwerkelijk verbetering van de waterkwaliteit is opgetreden.

De gemeente Valkenisse (45) wijst op de mogelijkheid van het eventueel gebruik maken van juridische stappen ten einde de Belgische overheid te dwingen tot het treffen van maatregelen met het doel om de verontreiniging van de Schelde terug te dringen en verzoekt om aan deze eventuele optie in het Ontwerp-Beleidsplan aandacht te besteden. De gemeente heeft ter zake van de juridische mogelijkheden reeds een voorstudie laten verrichten.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in België (42) merkt op dat een belangrijk deel van de doelstellingen slechts in nauwe samenwerking tussen Nederland

en België bereikt kunnen worden. Mede in naam van de aangeschreven Belgische instanties wordt gesteld dat de bereidheid tot samenwerking en overleg aanwezig is. Om doublures en misverstanden over grensoverschrijdende doelstellingen en maatregelen te vermijden wordt gesteld dat het overleg hierover uitsluitend gevoerd dient te worden via de door beide regeringen daartoe gecreëerde organen, waaronder met name de Belgisch-Nederlandse Onderhandelingscommissie inzake de Schelde- en Maasvraagstukken.

In verband met de gecoördineerde reactie van de Belgische overheden sluiten het Provinciebestuur van Antwerpen (43) en de Antwerpse Scheepvaartvereniging (33) zich aan bij de reactie van de Belgische minister van Buitenlandse Zaken.

Antwoord:

Voor het volledig bereiken van de in het Ontwerp-Beleidsplan aangegeven doelstellingen en maatregelen is het gewenst dat dit in overleg en in samenwerking met België gebeurt en zo mogelijk ook met Frankrijk. Het Ontwerp-Beleidsplan is echter een Nederlands plan op het gebied van de regionale ruimtelijke ordening en de water- en bodemkwaliteit in het Westerscheldegebied. In een dergelijk plan kunnen dan ook geen harde uitspraken worden gedaan over maatregelen die de landsgrens overschrijden zonder dat hierover met België overeenstemming is bereikt. Het terugdringen van de vervuiling en de sanering van verontreinigingsbronnen in het buitenland dient via internationaal overleg tot stand te komen. Voor het overleg met België bestaan reeds verschillende overlegorganen, waaronder de Onderhandelingscommissie inzake de Schelde- en Maasvraagstukken en wat de scheepvaart betreft onder andere de Permanente Scheldecommissie. Wat de watervervuiling uit Frankrijk betreft is op de eerste plaats de Belgische overheid de aangewezen instantie om hierover overleg te openen, wat echter niet wegneemt dat voor het gehele stroomgebied van de Schelde dient te worden toegewerkt naar een gezamenlijke aanpak van de grensoverschrijdende invloeden. Ook Nederland zal daartoe de nodige initiatieven moeten ontwikkelen, waarbij de internationaal overeengekomen streefwaarden voor de waterkwaliteit (o.a. Noordzeeconferenties) minimaal als uitgangspunt gehanteerd moeten worden.

In hoeverre het mogelijk is om juridische stappen te ondernemen om de Belgische overheid te dwingen tot het reduceren van de grensoverschrijdende verontreinigingen is momenteel nog niet duidelijk. In verband met de vele onzekerheden van een dergelijke maatregel kan verschillend worden gedacht over de vraag of het ondernemen van juridische stappen als actiepoint in het Ontwerp-Beleidsplan opgenomen zou kunnen worden. Besloten is om deze problematiek onder de aandacht te brengen van het provinciaal bestuur met het verzoek om een brief te zenden aan de minister van Verkeer en Waterstaat met daarin de vraag om de mogelijkheden van juridische stappen nader te onderzoeken. In de eerste voortgangsrapportage Beleidsplan Westerschelde zou op dit onderwerp dan teruggekomen kunnen worden.

Conclusie:

Hoewel internationale samenwerking bij grensoverschrijdende activiteit-

ten dringend gewenst is, leiden de reacties niet tot aanpassing van het geformuleerde beleid. Wel zal Gedeputeerde Staten van Zeeland worden verzocht om aan de minister van Verkeer en Waterstaat de vraag voor te leggen of het ondernemen van juridische stappen richting België tot de mogelijkheden behoort.

14.15 Reacties:

Het Zeeuwse Landschap (40) stelt dat inlagen en karrevelden zeer nauwe ecologische relaties hebben met de Westerschelde, in het bijzonder voor vogels. Naar hun mening behoren de aan het plangebied grenzende binnendijkse natuurgebieden dan ook binnen het kader van het Ontwerp-Beleidsplan Westerschelde te vallen. Hierbij wordt met name verwezen naar de inlagen bij Hoofdplaat.

Ook de Zeeuwse Milieufederatie (41) is deze mening toegedaan.

Antwoord:

De begrenzing van het plangebied is gelegd over de waterkeringen; het studiegebied reikt echter verder en houdt verband met de relaties die tussen binnen- en buitendijks gebied bestaan. Het is juist dat er voor vogels nauwe getij-afhankelijke relaties bestaan tussen het binnen- en buitendijks gebied. Zo wordt het intergetijdengebied gebruikt als voedselareaal, terwijl binnendijkse natuurgebieden en dan met name inlagen en karrevelden worden gebruikt als hoogwater-vluchtplaats of rustgebied.

Deze ecologische relaties zijn vermeld in de in het kader van het Beleidsplan opgestelde studienota "Beschrijving van de Westerschelde" (bijlage 10). Tevens zijn deze relaties aangegeven in de recent verschenen Regeringsbeslissing Natuurbeleidsplan. In het Natuurbeleidsplan worden binnendijkse natuurontwikkelingsgebieden aangegeven die gerelateerd zijn aan het kerngebied Westerschelde. Deze gebieden hebben nauwe ecologische relaties en ruimtelijke samenhang met het intergetijdengebied. Omdat deze binnendijkse gebieden buiten het eigenlijke plangebied vallen, wordt in het Beleidsplan hier verder niet op ingegaan.

Conclusie:

In de tekst van het Ontwerp-Beleidsplan zal aandacht worden besteed aan het beleid dat is geformuleerd in het Natuurbeleidsplan. Er zal in het Ontwerp-Beleidsplan echter geen beleid voor de binnendijkse gebieden worden geformuleerd.

14.16 Reactie:

De Zeeuwse Milieufederatie (41) eist met betrekking tot de internationale onderhandelingen dat de aanleg van het Baalhoekkanaal wordt afgewezen.

Antwoord:

Door de verschillende overheden wordt niet eenduidig gedacht over de mogelijke realisering van het Baalhoekkanaal. Het kanaal wordt door de provincie en de gemeenten, met uitzondering van de gemeente Hontenisse, afgewezen. Het rijk houdt echter de mogelijkheid van aanleg

open en heeft het kanaal opgenomen in het tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer als een mogelijk aan te leggen nieuwe verbinding in het hoofdvaarwegnet.

Conclusie:

De reactie is in tegenspraak met het vigerend (landelijk) beleid en kan derhalve niet leiden tot aanpassing van het Ontwerp-Beleidsplan.

14.17 Reactie:

Het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen (44) is van oordeel dat ook een vertegenwoordiger van de Gentse haven als waarnemer in het Bestuurlijk Klankbordforum opgenomen zou moeten worden.

Antwoord:

Voor de werk- en overlegstructuur is namens België één vertegenwoordiger uitgenodigd om als waarnemer de vergaderingen bij te wonen. Daar de Antwerpse Zeediensten het nauwst betrokken zijn bij de ontwikkelingen in het Westerscheldegebied, treedt deze dienst op namens de verschillende Belgische instanties.

Conclusie:

De reactie behelst deelname in het overleg en slaat niet op de inhoud van het Ontwerp-Beleidsplan.

BIJLAGEN

OVERZICHT INSPRAAKREACTIES OP ONTWERP-BELEIDSPLAN WESTERSCHELDE

1. Landbouwschap, Gewestelijke Raad voor Zeeland
2. Havenschap Terneuzen
3. Nederlandse Visserijbond, afd. Zuid Nederland Zeeland
4. Visserijvereniging Colvis, Colijnsplaat
5. Ministerie van Financiën, Dienst der Domeinen, Inspectie Goes
6. Waterschap Noord- en Zuid-Beveland
7. Ministerie van Economische Zaken
8. Vereniging Behoud Huidige Waarden Oosterschelde
9. Vereniging tot Bevordering der Zeeuwse Visserijbelangen Zevibel
10. Stichting Jachthaven Terneuzen
11. Watersportvereniging d'Ouwe Haven te Walscoorden
12. Watersportvereniging Ellewoutdijk
13. Provinciale Milieuraad
14. Gemeente Vlissingen
15. Gemeente Hontenisse
16. Samenwerkende Kamers van Koophandel en Fabrieken in Zeeland
17. Delta Federatie
18. Rijkswaterstaat
19. Nederlandse Vereniging van Ondernemingen in de Bedrijfstak Waterrecreatie - HISWA
20. Watersportvereniging Neusen
21. Gemeente Borsele
22. Vlaamse Vereniging voor Watersport vzw. Verbond van Vlaamse Watersportverenigingen
23. Koninklijke Nederlandse Watersport Verbond
24. Belgian Naval Reserve Club
25. Productschap voor Vis en Visproducten
26. N.V. Watermaatschappij Zuid-West-Nederland-WMZ
27. P.J.V. de Baare te Breskens
28. Gemeente Kapelle
29. Waterschap Het Vrije van Sluis
30. Ver. Vogelwerkgroep Walcheren
31. Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging
32. Gemeente Oostburg
33. Antwerpse Scheepvaartvereniging
34. Koninklijke Nederlandse Toeristenbond - ANWB
35. Gemeente Terneuzen
36. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
37. Waterschap Walcheren
38. Claude Parisis te Gent
39. Gemeente Reimerswaal
40. Het Zeeuwse Landschap
41. Zeeuwse Milieu Federatie
42. Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in België
43. Provinciebestuur van Antwerpen
44. Provincie Oost-Vlaanderen
45. Gemeente Valkenisse
46. Provinciale Planologische Commissie (PPC)

REACTIES PROVINCIALE STATEN EN STATENCOMMISSIES OP HET
ONTWERP-BELEIDSPLAN WESTERSCHELDE *)

1. Algemeen/hoofddoelstelling

Het Ontwerp-Beleidsplan wordt breed ondersteund wat betreft algemene uitgangspunten en intenties. De hoofddoelstelling wordt juist en evenwichtig geacht. De relatie tussen het Ontwerp-Beleidsplan en het tot ontwikkeling brengen van de economische potenties van het Westerscheldebekken wordt door de CDA-fractie naar voren gebracht als punt ter verduidelijking.

Geconcludeerd wordt dat het aanwezige draagvlak voor het plan van groot belang is voor het bereiken van resultaten in internationaal overleg. Het Beleidsplan richt zich op gebruik en beheer van het water. Ontwikkelingen in havengebieden en op de oevers zijn van belang voorzover deze duidelijk invloed uitoefenen op het gebruik van het water. Deze relatie geldt ook omgekeerd. Het Beleidsplan voor de Westerschelde laat de economische potenties van het Westerscheldebekken die onder andere in de Vierde Nota RO aan de orde zijn onverlet. Het gaat om verschillende planfiguren waarbij in beide richtingen voldoende ruimte wordt gelaten om de beoogde ontwikkelingen mogelijk te maken.

2. Waterkwaliteit/visserij

Reacties uit de Staten leggen een extra accent op dit cruciale onderdeel van het Beleidsplan. Een nog striktere opstelling in het internationaal overleg wordt door de PvdA-fractie bepleit. Een verbeterde waterkwaliteit kan naar de mening van de CDA- en SGP-fractie nieuwe kansen bieden voor de visserij. De PvdA-fractie vraagt zich af waarom er toch minder goede mogelijkheden voor de schelpdierenteelt blijven, ook bij betere waterkwaliteit. Geconcludeerd wordt dat het Beleidsplan op dit punt ambitieus is, dat het om een ontwikkeling gaat die op wat langere termijn vruchten moet afwerpen omdat sanering van lozingen niet van de ene op de andere dag geëffectueerd kan worden. Op korte termijn wordt van België verwacht dat er een daad wordt gesteld tegenover de bereidheid tot verdieping aan Nederlandse zijde. Daarnaast is het zaak zelf al het mogelijke te doen om aan Nederlandse zijde zorg

*) Het betreft een samenvatting van een aantal hoofdpunten die in de discussie in Provinciale Staten en statencommissies naar voren kwamen. De verschillende inhoudelijke punten uit de statendiscussie komen doorgaans, soms in meer uitgebreide zin naar voren in de overige reacties die zijn ontvangen. Bij de diverse thema's die in de Antwoordnota aan de orde komen wordt vaak stilgestaan bij onderwerpen die in de staten en de statencommissies de discussie hebben bepaald. In inhoudelijke zin kan hiernaar worden verwezen. Een uitzondering betreffen de opmerkingen en discussies van procedurele aard tussen fracties uit Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Deze punten zijn uitsluitend van intern belang voor één van de participanten in het Beleidsplan en zijn om die reden dan ook niet nader vermeld.

te dragen voor de beëindiging van waterverontreiniging. Dit laatste betekent dat het ingezette beleid terzake breed wordt ondersteund.

Een verbeterde waterkwaliteit verbetert de voorwaarden voor de visserij kwalitatief en kwantitatief. Of dit ook betere kansen voor de schelpdierenteelt schept is onzeker gezien het feit dat ook vroeger, toen de Schelde nog nauwelijks verontreinigd was deze cultuur beperkt bleef tot de voormalige Braakman. Wellicht zijn voedselaanbod en dynamiek van het systeem minder gunstig dan in de Oosterschelde.

3. Baggerspecie

De VVD-fractie wijst op standpunten ingenomen bij het provinciaal plan voor de berging van baggerspecie. Het PPC-advies wordt van verschillende zijden onderschreven. In dit advies wordt onder meer ingegaan op de baggerspecieproblematiek. De PvdA-fractie legt de nadruk op het feit dat vervuilde baggerspecie in België geborgen moet worden. De samenhang tussen de baggerspecieproblematiek ten gevolge van de verdieping en het provinciaal plan voor de berging van verontreinigde baggerspecie wat wordt voorbereid wordt hier aan de orde gesteld. De vragen en antwoorden op dit punt zijn in de desbetreffende gedeelten van de Antwoordnota -waar het PPC-advies aan de orde is- opgenomen.

4. Scheepvaart

Veiligheid van de scheepvaart wordt onder andere aan de orde gesteld naar aanleiding van de waakvlamovereenkomst voor de Westerschelde en de schade die bij Walsoorden met enige regelmaat wordt geconstateerd.

Over de waakvlamovereenkomst wordt door Gedeputeerde Staten meegedeeld dat deze thans van kracht is en dat ten tijde van de bespreking in de statencommissie Terneuzen zich op dat moment nog niet had aangesloten. Het punt van de problematiek bij Walsoorden vormt mede aanleiding om de regulering van vaarsnelheid in het Beleidsplan aan de orde te stellen voor het traject Terneuzen-Hanswaert en voor de situatie bij Walsoorden. Deze voornemens zijn in enkele reacties onderschreven. Verwezen kan worden naar het gedeelte van de Antwoordnota waar ingegaan wordt op het veiligheidsbeleid met betrekking tot de scheepvaart.

5. Recreatie

De SGP-, GPV- en RPF-fracties brengen de wens naar voren een grotere duidelijkheid te bieden in het plan ten aanzien van het minimaal handhaven van de huidige recreatieve mogelijkheden in het Westerscheldegebied te meer daar geconstateerd wordt in het plan dat op diverse plaatsen conflicten worden gesignaleerd variërend van ongewenste betreding tot motorcrossen.

Ook hier kan voor de inhoudelijke discussie naar de desbetreffende paragrafen van de Antwoordnota worden verwezen.

6. Baalhoekkanaal

De CDA- en PvdA-fracties onderstrepen dat er, wat Zeeland betreft, nog steeds geen enkele behoefte is aan een Baalhoekkanaal. Het vigerend beleid op dit punt wordt onderstreept. Het standpunt zoals vastgelegd in het Streekplan Zeeland wordt door Gedeputeerde Staten aangehaald naar aanleiding van de reacties uit Provinciale Staten.

7. WOV

De CDA-fractie memoreert het gestelde in het PPC-advies met betrekking tot het bieden van een uitwerkingsmogelijkheid van het plan ten behoeve van de realisering van een WOV en de vertaling van de gevolgen voor gebruik en beheer van water en buitendijks gebied.

Dit punt uit de PPC-reactie wordt afzonderlijk aan de orde gesteld in de Antwoordnota.

8. Zonering

De PvdA-fractie acht het toepassen van zonering een goede zaak onder andere om het behoud van het estuarium veilig te stellen. Aan het strand voor het Zwin zou in de visie van deze fractie een zelfde functie moeten worden toegekend als aan de Zwarte polder is gegeven, dat wil zeggen beschermd natuurgebied in formele zin. Daarnaast is deze fractie van mening dat natuurontwikkeling meer is dan een afgeleide van waterkwaliteit. Dit laatste punt kan met name met de zonering in verband worden gebracht gezien het feit dat uitgangspunt voor de zonering is behoud en versterking van de natuurlijke dynamiek in het westelijk deel van de Westerschelde. De nader te onderzoeken mogelijkheden voor natuurbouw in het gebied Platen van Valkenisse kunnen eveneens als ruimtelijke claim voor de toekomst van dit gebied worden beschouwd wanneer deze platen aan het stroomvoerend profiel zijn onttrokken. Natuurbouwmogelijkheden vormen in de onderzoeksfeer actiepunten van het beleidsplan. De functietoekenning van stranden en buitendijkse gebieden wordt in de overige reacties eveneens aan de orde gesteld. Verwezen kan worden naar de betreffende paragraaf van de Antwoordnota.